

BALTIJOS VALSTYBIŲ UŽTARĖJAI

Dr. Viktoras Stankus

Lapkričio 14 d. Lietuvių namuose, *Cleveland Ohio* įvyko NATO forumas – diskusija ir pietūs, kuriuose dalyvavo du žymūs JAV politikai – Baltijos valstybių užtarėjai, *Baltic Caucus* kopirmininkai JAV Kongrese: *Ohio* kongresmenas *Dennis J. Kucinich* ir *Illinois* kongresmenas *John M. Shimkus*.

Prieš prasidedant forumui, kongresmenas *J. Shimkus* aplankė Šv. Jurgio parapiją – seniausią veikiančią lietuvių parapiją Amerikoje. Gilų išpūdį jam padarė šiltas šios parapijos klebono *J. Bacevičiaus* ir parapijiečių priėmimas bei jų ryžtas išlaikyti lietuvių, remti Lietuvą, siekiančią NATO narystės.

[Lietuvių namų salę abu kongresmenus lydėjo grakštus, tautiniais rūbais pasipuošęs lietuvių ir latvių jaunimas. Gražina Kudukienė paskelbė NATO forumo pradžią. JAV kongresmenų veiklą Amerikos bei Baltijos valstybių naudai apibūdino dr. V. Stankus. Mūsų garbingus svečius pasveikino bei iškėlė baltijiečiams rūpimus NATO klausimus Amerikos Latvių sąjungos pirmininkas *Janis Kukainis*, čekų bendruomenės vadovai *Mila* ir *Vaclav Hyvnar*, *Cleveland, OH* baltijiečių komiteto pirmininkas *Maris Manteniaks*

bei vicepirmininkas estas *Andreas Traks*, Slovėnų radijo programos vedėjas *Tony Petkovsek*.

Buvo itin svarbu ir įdomu išgirsti pačių kongresmenų pareiškimus, išryškinančius jų parlamentinę ir baltišką veiklą. Girdėjome ir jų atsakymus į gausius forumo dalyvių klausimus. Šiai daliai pirmininkavo JAV LB apylinkės pirmininkas dr. R. Šilkaitis. Šiaurės Rytų *Ohio* baltijiečių visuomenė iš pirmų lūpų sužinojo su koku ypatingu ryžtu šie lietuvių ir kroatų kilmės kongresmenai, atstovaujantys abi pagrindines JAV politines partijas, siekia įtikinti neretai net priešiška nusiteikusius Amerikos Kongreso, o ypač Senato narius, kaip jie stengiasi juos paskatinti remti Baltijos valstybių siekį tapti NATO narėmis. Su tokio pačiu nuoseklumu jie daro įtaką ir Europos valstybių – NATO narių atstovams. Sunkiausiai apeinama kliūtis – nepalankus kai kurių Amerikos Senato narių nusiteikimas dėl baltijiečių narystės NATO. Kartais tai įveikti būna ne ką lengviau, negu atremti "tradicinį" Rusijos priešišumą šiam siekiui ir visai NATO veiklai. Taigi abiejų kongresmenų darbas – sunkus, tačiau jie šventai pasiryžę skirti jam savo atkak-

JAV kongresmenų sutikimas Lietuvių namuose (*Cleveland, OH*). Iš kairės: *Anda Rozukalns*, *Teresė Paškonytė*, kong. *Dennis Kucinich*, *Ugnė Vucianyčė*, kong. *John Shimkus*, *Vaiva Bučmytė* ir *Liutauras Milevičius*.

lias pastangas. Jie abu kviečia Amerikoje gyvenančius estus, latvius ir lietuvius kreiptis į savo valstijų senatorius bei kongresmenus ir prašyti juos įsijungti į *Baltic Caucus*, kuriame šiuo metu jau yra 56 nariai.

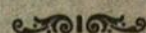
Abu kongresmenai pažymėjo, kad jie gerai supranta, kaip nelengva Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms skirti 2 proc. nuo šalies biudžeto gynybos reikmėms. Lietuva labiausiai priartėjo prie NATO reikalavimų, stiprindama savo karines pajėgas. Aišku, kad tai – nelengva našta Lietuvos ekonomikai. Todėl JAV kongresmenai stengiasi visais įmano-

mais būdais padėti Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms sustiprinti savo ūkinį pajėgumą. Šie Amerikos baltijiečių užtarėjai yra pasiryžę išsaugoti Baltijos valstybių laisvę.

Kongresmenas *D. Kucinich* jau puikiai įrodė, kaip reikia ginti eilinio piliečio teises socialinės apsaugos, geležinkelio tinklo modernizavimo ir kitose srityse. Jam rūpi, kaip apsaugoti vaikus nuo beatodairiško *Rytalin* vaistų vartojimo. Daug dėmesio jis skyrė NASA programoms, Amerikos plieno pramonei ir kitoms ūkio bei kultūros sritims. O kongresmenas *J. Shimkus* yra tvirtas Amerikos ūkininkų gynėjas

Kongrese, nuoširdžiai rūpinasi gamtosauga, ligonių teismis slaugos įstaigose ir jų pačių namuose. Abu šie politikai nuoširdžiai mums padeda. Taigi ir mes padėkime jiems darbuose, reikšminguose Amerikai ir Lietuvai.

Už jų nuoširdžią veiklą abu kongresmenai buvo apjuosti lietuviškomis tautinėmis juostomis, kurias padovanojo Lietuvos Respublikos Garbės konsulė *I. Bublienė*. Visą renginį į vaizdajuostę įrašė *Napoleonas Vucianis*. Šis įrašas bus pasiųstas visų trijų Baltijos valstybių prezidentams.

NĖRA KILNESNIO DARBO, KAIP BAŽNYČIOS STATYMAS

Dr. Leonas Milčius

Iš kurios pusės bevažiutuotum pro Raudondvarį, pirmiausia turėtum pamatyti akinančiai baltus bažnyčios bokštus. Beveik prieš šimtą metų grafas *Benediktas Tiškevičius*, planuodamas statyti bažnyčią, išsirinko pačią gražiausią Raudondvario vietą – ant aukšto *Nevėžio* ir *Nemuno* slauto, žmogaus akiai atvirą iš visų pusių. Gal dėl to, ar važiutuotum iš *Kauno*, dar anoje *Nevėžio* pusėje pirmiausia išvysti jos baltumą, ar artėdamas nuo *Kulautuvos*, vėl pačiu tiesiausiu keliu, atrodo, tuoj tuoj atsidursi jos glėbyje. Suskambus bažnyčios varpams, jų aidas nuvilnija per plačias lankas, per *Šilelio* kaimą, net iki kitos *Nemuno* pusės. Ne vienam, pirmą kartą besizvalgančiam po vaizdingas Raudondvario

apylinkes, topteli mintis, kad net pati pilis, taip pat iš tolo švytinti plytų raudonu, yra daug kuklesnė ir ne tokioje gražioje vietoje, kaip bažnyčia. Žinojo tada žmonės, kam skirti gražiausią vietą, ką pirmiausia turi išvysti žmogaus akis, kur turi krypti jo širdis.

Daug kas šiandien statoma, daug kas atstatoma, nes naujas laikas sukuria naujas galimybes ir naujus poreikius. Tikriausiai nerasime miestelio, kaimo arba pakeilės, kur nebūtų pastatytas naujas kryžius, paminklas, prikelta ir atgaivinta tikroji tautos istorija, pagerbti, įamžinti Lietuvos partizanai, už laisvę žuvę kovotojai. Bet vis tik šio laikmečio prasmingiausi darbai – atstatytos senosios ar pastatytos naujos bažnyčios. Tik skauda širdį, kad taip lėtai jos kyla, kad

taip ilgai savo baltumą slepia pilkų rąstų pastoliuose.

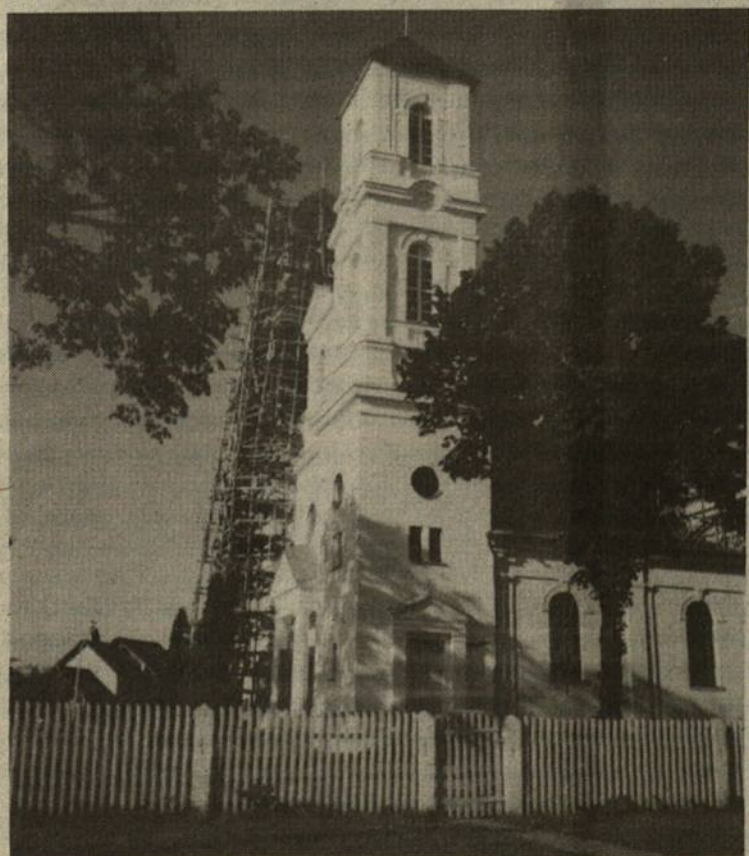
Kai kas šiandien pasako:

– Esame tokie vargšai, o bažnyčių ir taip yra pakankamai. Gal palaukime geresnių laikų?

Lyg gali būti geresni ar blogesni laikai statyti šventovėms, lyg mūsų senoliai prieš šimtą ir daugiau metų buvo turtingesni, kai statė ir puošė dabar stovinčias ir net užsieniečius stebinančias mūrines ar medines miestų ir miestelių bažnyčias. Kaip nebūna specialaus, geresnio laiko žmogaus gyvenimui, taip nebūna ir kito laiko paminklams, bažnyčioms statyti.

Dar anais sovietiniais laikais bene kiekvieną kaunių labiausiai žeidavo ant Priskėlimo bažnyčios užkeltos didžiulės raidės "Šlovė TS-KP!". Dažnas tik pasvajodavo, kada vietoje jų nušvis Kryžiaus šviesa. Šiandien jis jau yra, tik pati bažnyčia visų

(Nukelta į 4 p.)

Remontuojama Raudondvario (*Kauno raj.*) bažnyčia.
Kun. Vytenio Vaškelio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **I MASKVĄ.** Prezidento Valdo Adamkaus oficialus vizitas į Rusiją įvyks gruodžio 3-5 dienomis. Tai patvirtino Prezidentūra ir Rusijos ambasada. V. Adamkus susitiks su Rusijos prezidentu Borisu Jelcinu, premjeru Vladimiru Putinu bei kitais šalies vadovais.

• **KVIETIMAS.** Lapkričio 18 d. Stambule susitiks su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi, Jungtinių Valstijų Prezidentas *Bill Clinton* neatmetė galimybės, kad apsilankys Vilniuje. Lietuvos ir JAV vadovai bendravo Turkijoje vykstant Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos narių aukščiausiojo lygio forumui. Prezidentas V. Adamkus priminė Prezidentui *B. Clinton*, kad jis laukiamas Vilniuje.

• **PROTESTAI.** Devintąjį piketą iš eilės prieš Rusijos agresiją Čėčėnijoje surengė Vilniaus miesto Čėčėnijos nepriklausomybės rėmimo komitetas. Prie Rusijos ambasados protestuota jau antrą kartą. Seimo narys, partijos "Jaunoji Lietuva" vadovas S. Buškevičius yra įsitikinęs, jog lietuviai, kovdami už Čėčėniją, kovoja už Lietuvą. "Jei Rusijai pasiseks sunaikinti Čėčėniją, užgniaužti jos trumpą nepriklausomybės laikotarpį, Rusija yra numaciusi ateiti į Gruziją, Azerbaidžaną, Lietuvą, Latviją ir Estiją", - sakė jis.

• **R. PAKSAS – PREZIDENTO ATSTOVAS.** Buvęs premjeras Rolandas Paksas tapo Prezidento Valdo Adamkaus įgaliotuoju atstovu specialioms pavedimams. Jis, pasitelkęs ekspertus ir bendradarbiaudamas su Vyriausybe, nagrinės strategines energetikos problemas ir siūlys galimus jų sprendimo būdus.

• **PIRMOJI VIETA.** Tarptautinėse sportinių šokių varžybose "Tanz Gala" Vokietijoje Lietuvos klasikinių šokių čempionai Arūnas Bižokas ir Edita Daniūtė iš Kauno "Sūkurio" klubo iškovojo pirmąją vietą. Šiose varžybose iš viso dalyvavo 30 šokėjų porų iš 20 šalių.

• **NAUJIENOS IŠ MAŽEIKIŲ.** "Mažeikių naftoje", kurią neseniai ėmė valdyti "Williams", yra nepatenkintų, kad laužomos buvusios "tradicijos" – viena iš pirmųjų naujienų buvo ta, kad per pietų pertrauką, kai gimtadienio ar kita proga sveikinami bendradarbiai, šampano išgerti jau nebus galima. "Su ilgesiu žmonės prisimena L. Brežnevo laikus".

• **PRIĖMIMO AKTAS.** Lietuvos valstybės institucijų pareigūnų komisija lapkričio 18 d. priėmė Būtingės terminalą ir leido jį naudoti. Terminalas galės per metus eksportuoti 8 mln. tonų, importuoti - nuo 5 iki 6,1 mln. tonų naftos.

• **KASDIENYBĖS BRUOŽAS – RIETENOS.** Lietuvos mokslo tarybos mokslininkų kvalifikacijos komisija pasiūlė Vilniaus universitetui panaikinti sprendimą suteikti M. A. Pavilionienei habilituotos daktarės mokslo laipsnį, suteiktą už monografiją "Lyčių drama". Vilniaus universiteto senatas šiuo atveju turėtų dar kartą patvirtinti M. A. Pavilionienės disertacijos gynimo komiteto nuomonę, nutarti, kad Mokslo taryba neteisi, ir tuomet sprendimą turės priimti Švietimo ir mokslo ministerija. Tokiu atveju Mokslo taryba turi galimybę siūlyti Vyriausybei iš Lietuvos seniausios aukštosios mokyklos atimti teisę suteikti habilituoto daktaro laipsnį. Tuo tarpu mokslininkė, šio sprendimo nepatvirtinus, ketina kreiptis į teismą. Teisme ji norėtų atkreipti dėmesį į Mokslo tarybos komisijos narių nekompetenciją, nes jie atmetė pirmąją feministinę monografiją, pasirodžiusią mūsų šalyje.

• **NUSIVYLIMAS.** Buvęs ūkio ministras E. Maldeikis sakė per penkis savo darbo Vyriausybėje mėnesius pamatęs bestuburius kartu dirbusius žmones: "Mažai pasikeičiau, bet nusivyliau labai smarkiai. Nusivyliau žmonėmis, kurie savo nuomonę gali keisti tris kartus per dieną". E. Maldeikis sakė, kad žmonės, kuriuos jis turi galvoje, yra pakankamai įtakingi, turintys teisę priimti sprendimus, bet neturintys politinės valios. Būtent tai jį labiausiai nustebino. Stiprių administratorių įvaizdį turintys žmonės palūždavo pajutę šiek tiek didesnę spaudimą. Eksministras teigia matęs per daug melo, dezinformacijos ir veidmainystės.

• **VAIKAI – GATVĖJE.** Lietuvoje, ekspertų teigimu, yra apie 22 tūkst. vaikų nuo 7 iki 14 metų, kurie nelanko mokyklos. Nepilnamečių, užuot sėdėjusių klasėje, bet randančių užsiėmimus gatvėje, daugėja.

• **LIGONINĖS SLEGIA SKOLOS.** "Lietuvos rytas" rašo, jog "dūstančiose nuo skolų šalies ligoninėse susidarė katastrofiška padėtis": ligoniams atliekami tik būtiniausi tyrimai, medikai priversti išeiti nemokamų atostogų, dėl sutrikusio finansavimo ketinama uždaryti kai kuriuos skyrius, atleisti darbuotojus. Vaistus tiekiančios bendrovės skolininkams jau taiko sankcijas - nebetiekia vaistų. Vėluojantys ligonių kasų atiskaitymai su gydymo įstaigomis sutrikdė ne tik Vilniaus, bet ir daugelio šalies medikų darbą. Planinių operacijų ar tyrimų eilėje gali tekti laukti net vaikams. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Lapkričio 6 d. Australijoje įvyko referendumas. Piliečiai pasisakė, kad jie nenori atsisakyti dabartinės simbolinės priklausomybės Britanijos karaliai. Australijoje yra tvirta parlamentinė demokratija, tačiau suskaičiavus referendumo dalyvių balsus, paaiškėjo, kad 55 proc. australų nenori valstybės vadovo, kurį parinktų parlamentas. Už politikų parinktą prezidentą balsavo 45%.

Šitoks balsų pasidalinimas išryškėjo visose šešiose Australijos valstijose. Komentatoriai, analizuodami balsuotojų pasirinkimą, tvirtina, kad už senąją tvarką labiau pasisakė neturtingų gyventojų sluoksniai, darbininkai, kurie mažiau pasitiki politikais ir, kaip paprastai, išsako valdžiai daugiau priekaištų.

Australijoje yra ir tikrųjų monarchistų. Spėjama, kad jie sudaro apie 37 proc. Jų at-

stovai prieš balsavimą metė šūkį: "Kam taisyti sistemą, jeigu ji gerai veikia?" Britanijos karalienė yra tik senosios imperinės Britanijos simbolis, o visa valstybės valdymo galia yra demokratiškai renkamo parlamento rankose. Dabartinis Australijos premjeras *John Howard* ir pats nenorėjo atsisakyti monarchijos.

Referendumo rezultatas būtų buvęs visai kitoks, jei piliečių būtų paklausta, ar jie nenorėtų patys kas ketveri metai išrinkti valstybės prezidentą. Australų nuomonės tyrimai parodė, kad apie 60% balsuotojų būtų pasisakę už visuotinio balsavimo būdu renkamą prezidentą, kaip yra daroma Amerikoje. Bet prieš tai būtų reikėję visiškai perrašyti Australijos konstituciją, ypač jei prezidentui, kaip JAV, būtų skiriamos nepaprastos galios. O dabartinis Australijos generalinis gubernatorius, kurį skiria britų karalienės, atlieka tik simbolines pareigas iškilnių ir kitų ceremonijų metu.

Sužinojusi Australijos referendumo rezultatus, Britanijos karalienė Elzbieta II paskelbė pareiškimą, kuriame pažadėjo tarnauti Australijai,

kiek jos sugebėjimai leidžia, kaip ir per praėjusius 47 metus. "Aš gerbiu ir priimu žmonių sprendimą. Aš visada pabrėždavau, kad monarchijos likimas Australijoje yra jos žmonių reikalas ir tik jie vieni gali nuspręsti jos likimą demokratiškais ir konstituciniais būdais", - pasakė karalienė.

Britų spauda pabrėžia, kad australų sprendimas nereiškia, kad jie visiškai atmeta demokratinės respublikos pasirinkimą, nes pasaulyje yra buvę nemažai "demokratiškų" diktatorių, bet yra buvę ir labai demokratiškų monarchijų. Balsavimas atskleidė, kad australai nepasitiki savo politikais. Nemažą įtaką Australijos sprendimui turėjo ir Kanados priklausymas britų karūnai. Tarp kanadiečių yra labai daug naujųjų laikų ateivių ir mažai teliko britų karūnai ištikimų palikuonių, kai JAV sukilo prieš britų valdymą. Dabartinė Generalinė gubernatorė, karalienės atstovė Kanadoje yra *Adrienne Clarkson*, gimusi Hong Konge, atvykusi į Kanadą, būdama vos trejų metų – 1942 m. Ji populiari ir gerbiama.

Keliais sakiniiais

• Vokietija iškilmingai paminėjo 10 metų sukaktį nuo Berlyno sienos sugriovimo. Iškilnėse svarbią vietą užėmė buvęs Vokietijos kancleris *Helmut Kohl* ir svečiai: buvęs JAV prezidentas *George Bush* ir buvęs Sovietų Sąjungos vadovas Michail Gorbaciov. Vakarų pasaulio kalbėtojai išreiškė padėką buvusiam sovietų lyderiui M. Gorbaciovui, nugalėjusiam pagundą pasiūsti savo kareivius gelbėti Berlyno sienos, kurią daužė ir griovė susirinkęs vokiečių jaunimas.

Naujieji Vokietijos vadovai pripažino, kad nors betoninės sienos jau nebėra, bet dar daug kas skiria abi Vokietijos dalis. Buvusiai Vakarų Vokietijai dar teks skirti daug lėšų, kol Rytų Vokietija pasieks jos ekonominį lygį ir užmirš komunistinius svaičiojimus.

Buvusį JAV prezidentą *George Bush* pagerbė Vokietijos parlamentas, suteikdamas jam "garbės berlyniečio" titulą. M. Gorbaciov tuo vardu buvo pagerbtas jau anksčiau, o šios 10-mečio sukakties proga jam įteiktas aukščiausias Vokietijos medalis.

Jo pradėtos "komunizmo su žmogišku veidu" reformos daug prisidėjo prie sovietinės imperijos sugriuvimo.

• JAV gynybos departamento vadovai, kurių pavadės neskelbiamos, priekaištauja, kad JAV sąjungininkas Izraelis pardavinėja Kinijai modernius, iš Amerikos gautus ginklus. Neseniai į Kiniją buvo pasiūstas karo lėktuvas su moderniais radarų įrenginiais. Lėktuvas pagamintas Rusijoje, tačiau radarai nukopijuoti iš AWACS – Aviacijos tolimojo radiolokacinio sekimo ir valdymo sistemos. Gynybos sekretorius *William Cohen* perdavė Izraeliui, kad JAV vyriausybė yra labai nepatenkinta šiuo Izraelio ir Kinijos sandėriu. Kinija norinti gauti 4 ar net 8 tokius lėktuvus. Izraelis už įvairius Kinijai parduodamus ginklus uždirbęs milijardus dolerių, skelbia "New York Times" laikraštis.

• Lapkričio 11 d. D. Britanijos parlamento Lordų rūmai balsavimu pritarė vyriausybės nutarimui panaikinti šią 800 metų senumo, nuo feodalinio laikų išlikusią instituciją, kuri leido baronams,

grafams ir kitiems aristokratams paveldėti vietą be jokių rinkimų ir spręsti valstybės reikalus. Ateityje bus nuspręsta, kas ir kaip pateks į Lordų rūmus ar Senatą, tačiau paveldėjimo teisė – panaikinta.

• Irane septynių dvasiškių teismas pripažino kaltu buvusį Irano vidaus reikalų ministrą, laikraščio leidėją ir redaktorių, kuris skatino iranėčių jaunimą sukilti prieš dvasiškosios valdymą. Studentų riaušės numalšino "revoliucijos sargybiniai", o jų vadams gresia mirties bausmė.

• Popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Indijoje, pasakė, kad jokia valdžia ar partija neturi teisės kontroliuoti žmogaus išpažįstamos religijos, jei jis nori ją keisti arba praktikuoti, nes tikėjimas yra pagrindinė žmogaus teisė.

• Kinijos komunistinė valdžia pasiuntė į darbo stovyklą dar 500 *Falun Gong* sektos narių "perauklėti". Ta sekta esanti pavojinga tvarkai ir pastovumui. Sektos nariai užsiima lengvąja gimnastika

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Redakatoriaus skiltis

Žudikai ir stebėtojai

Šiam šurpiam tarptautiniam nusikaltimui – tautžudytei – dabartiniai Rusijos vadeivos labai kruopščiai pasirošė. Buvo panaudotos visos, per komunistinio režimo metus sukauptos pasaulio apmulkinimo priemonės. Pasleista tokia propagandinių dūmų uždanga, kad sutriko ir patyrę politikai: o, gal, girdi, tie čečėnai ir iš tikrųjų yra teroristai... Jau pati sąvoka "terorizmas" Vakarų pasaulyje siejasi su nusikaltėlių, sprogdinančių lėktuvus ir užsienio valstybių ambasadų pastatus, šaltakraujiškai iššaudančių turistus, įvaizdžiu.

Kaip žinoma iš istorijos, Kaukazas nėra jokia etninė Rusijos teritorija. Į nuostabių gamtos grožių ir gelmių turtais apdovanotus kalnus bei jų apylinkes per amžių amžius skverbėsi įvairiausi atėjūnai. Šlaitų ir slėnių žemė permirkusi vietinių gyventojų krauju. Nemaža grobikų išbarstė savo kaulus kalnų prarajose ir akmenuotuose laukuose. Net naujųjų laikų istorijoje įrašyti kraupūs armėnų tautos žudynių faktai. Dageiliui diktatoriui atrodė, kad užgrobę Kaukazą, jie valdys visą pasaulį. Prie kalniečių nelaimių kartais prisidėdavo ir vietiniai – kruvini tarpgentiniai ir tarpreliginiai susirėmimai. Ne paslaptis, kad tokius susidūrimus išprovokavo ir svetimieji, bandantys užvaldyti Kaukazą, supjudžius vietinius gyventojus ir pasinaudojus genčių vadukų ambicijomis. Nė vienas atėjūnas nesiūlė kalniečiams knygos, mokslo šviesos – tamsią liaudį lengviau valdyti.

Rusija užgrobė Kaukazą dar carų imperijos laikais. Ne kartą kalniečiai kilo į žūtbūtinę kovą prieš atėjūnus slavus, tačiau su jais būdavo neišvaizduojamai žiauriai susidorojama. Kas skaitė Levo Tolstojaus "Chadži Murat", ilgam prisimins ten aprašytus kalniečių kovos ir okupantų teroro vaizdus.

Šių eilučių autoriui yra tekę ankstyvą rytą išvysti

vieną iš aukščiausių Kaukazo viršukalnių – Kazbeką. Į žydūrą dangų iškilęs milžiniškas kalnas, padengtas sidabrinio apklotu, žaižaravo pirmuose spinduliuose. Neregėto didingumo vaizdai skleidė tūkstantmečių ramybę, skatino atsisiriboti nuo visko, kas menka, pakilti reikšmingiems darbams, kuriuos per savo trumpą gyvenimą žmogus yra Dievo pašauktas nuveikti šioje nuostabioje žemėje. Tik teviešpatauja tokiems darbams būtina ramuma.

Kai prieš trejetą metų rusų generolui Aleksandrui Lebedžiui pavyko nutraukti beprasmišką vienos iš Kaukazo tautų – čečėnų – žudymą ir susitarti, kad visi klausimai toliau bus sprendžiami derybose, sužibėjo vilties kibirkštėlė, kad barbarizmo era nebesugrįš. Neseniai sėkmingai pasibaigusi kova už laisvę Rytų ir Vidurio Europoje tarsi liudijo, jog pasitinkant trečią tūkstantmetį, nebeliks nė vienos krauju mintančios imperijos. Atrodė, kad visas Kaukazas, įkvėptas mūsų dainuojančios revoliucijos, nusišmes paskutinius vergijos pančius ir jame visiems amžiams išsivys taikus, šviesus gyvenimas.

Tačiau komunistinio žvėries išpėnėti ir nebeišgydoma beprotyste užkrėsti KGB vilkai jokių taikos susitarimų nepripažino. Čečėnija neilgai džiaugėsi trapia ramybe. Nespėjo sugyti žaizdos, o tiek pasienyje su Rusija, tiek šalies viduje nuolat buvo rengiamos vis naujos provokacijos. Surasta dingstis naujam išibrovimui, tik ši kartą su pačia galingiausia karo technika, siekiant išnaikinti visą tautą. Niekšiškumo viršūnė – žiauriausias terorizmas, vykdomas prisidengus "kova su terorizmu". Nusikaltimams ryškėjant, sakoma, kad visa tai – "vidaus reikalas".

Vakarų valstybių vadovai pagaliau kai ką suprato. Bet kodėl jie praregėjo taip vėlai? Kokia jų atsakomybės našta? Ko imsis, kad ją sumažintų?

Juozas Žygas

Šis aktas, pasirašytas 1918 m. lapkričio 30 d., neturėtų būti į nuošalį nustumtas, bet galėtų lygiuotis greta Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios AKTŲ. Jeigu nebūtų buvę to AKTO, tai lietuviškas pajūris gal dabar būtų Rusijos valdomas, kaip ir Karaliaučiaus krašto dalis. Labai keista, kad dabartiniai Lietuvos valdžios pareigūnai linkę manyti, kad Rusija teisėtai valdo Karaliaučiaus kraštą.

Spalio 11 d. žinių agentūra BNS pranešė, kad Seime įregistruotas nutarimo projektas, kuriuo ketinama pareikšti Lietuvos valią dalyvauti, tarptautiniu mastu apsvarstant Karaliaučiaus srities demilitarizavimo ir tolesnės raidos klausimus. "Oficiali Vilniaus nuostata yra ta, kad Rusija teisėtai valdo Karaliaučiaus sritį, kurią reikia įtraukti į visokeriopą regioninį bendradarbiavimą".

Akį rėžia tas "teisėtai valdo". Juk tas teisėtumas remiasi tik okupanto "teise"! Dabartinės Lietuvos valdžios yra labai greitos lietuviškas žemės kitiems išdalinti. Apie Suvalkų-Seinų karštą, anot jų, net nemandagu bekalbėti. O kuomet Rusija "teisėtai" valdo Karaliaučiaus kraštą, tai gal greitai bus draudžiama atvirai veikti mažlietuvių draugijoms?

Tiek išėivijoje, tiek ir

TILŽĖS AKTAS – YPATINGOS REIKŠMĖS DOKUMENTAS

Lietuvoje dar yra paminima sausio 15-oji. Tačiau lapkričio 30-oji yra labai dažnai užmirštama. O reikėtų neužmiršti, kad be lapkričio 30 d. nebūtų buvę ir sausio 15-osios dienos. 1918 m. lapkričio 30 d. Mažosios Lietuvos Tarybai paskelbus Tilžės Aktą, Prūsų Lietuvos veikėjai ir to Akto signatarai kreipėsi į Prancūzijoje, Versalio mieste susirinkusius Taikos konferencijos dalyvius, prašydami atskirti visą Mažąją Lietuvą nuo Vokietijos ir leisti susijungti su Didžiąja Lietuva.

Deja, mūsų kaimynai lenkai kartu su prancūzais net neįsileido lietuvių atstovų į konferenciją. "Lenkai pavydėjo lietuviams, o prancūzai laukė, kada jų draugai užims visą Lietuvą. Tuometinis Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras savo atsiminimų knygoje rašė, kad lenkai, pavydėdami lietuviams, išgelbėjo Rytprūsius Vokietijai, padarė tai savo pražūčiai. Sakoma: nekask kitam duobės, nes pats gali įkristi" (žr. "Gimtas kraštas", 1993 m. vasario 18 d.).

To mažlietuvių prašymo, kad visa Mažoji Lietuva būtų nuo Vokietijos atskirta ir prijungta prie Lietuvos, santarvininkai nenorėjo girdėti. Jų atsiųsta komisija po kraštą beveik nevažinėjo, o pasitenkino tik miestais, kurie buvo daugiausiai germanizacijos paliesti. Jos nariai priėjo išvados: atskirti dešinįjį Nemuno krantą. O kairysis su Tilže, Ragaine ir Gumbine, kur

buvo lietuviškos veiklos ir spaudos centrai, jų valia, kaip jau per toli germanizacijai pažengus, buvo palikti Vokietijai.

Nors ne visas mažlietuvių prašymas tebuvo išklaustas ir tik dalį krašto buvo žadama prie Lietuvos prijungti, bet santarvininkai ir tą savo pažadą delsė ištesėti. Delsimas privedė prie to, kad reikėjo ginklų, norint derybas užbaigti. Nors buvo ir kraujas pralietas, bet Lietuva savo ilgos istorijos tėkmėje vėl išėjo prie Baltijos jūros.

O dabar Mažąją Lietuvą ištiko dar kitas, gal būt didesnis pavojus. Bebaigiant šį straipsnį, atėjo paštas. Lapkričio 13 d. "Drauge" rašoma: "Spalio 19 d. Lietuvos Seimas patvirtino sutartį su Rusija dėl sausumos ir jūros sienų. 1997 metais po keletrių metų trukusių derybų šias sutartis pasirašė Lietuvos ir Rusijos prezidentai Algirdas Brazauskas ir B. Jelcin."

Apie tą sutartį buvo daug kalbama ir prašoma su jos pasirašymu neskubėti. Per tą visą, gal specialiai sukeltą "Williams" šurmuli, Lietuvos Seimas be triukšmo ir be reklamos įteisino Rusijos okupaciją. Po to šio straipsnio pradžioje jau minėtas Seimo nutarimo projektas, kuriame kalbama apie Lietuvos ketinimą dalyvauti tarptautiniu mastu svarstant Karaliaučiaus krašto klausimą, nebėra vertas net to popieriaus, ant kurio jis buvo parašytas!

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

niją, bus stropiai patikrinti. Čečėnijos prezidentas A. Maschadov kreipėsi į Rusijos prezidentą B. Jelciną atviru laišku, siūlydamas nutraukti karo veiksmus ir pradėti derybas. Rusijos valdžia pareiškė, kad karas bus sustabdytas, kai čečėnai pasiduos. Tačiau šie atsisako pasiduoti.

• Izraelio pajūrio mieste Netanja sprogo dvi namų gamybos bombos, sužeisdamos 33 žmones. Įtariami Irano remiami teroristai.

• Ponia Hillary Clinton dvi dienas viešėjo Izraelyje. Sakoma, kad šis vizitas skirtas Niujorko rinkėjams, siekiant paveikti, kad jie balsuotų už ją rinkimuose į Senatą. Deja, tarp kitų moterų pirmoji JAV ponija susitiko ir su Palestinos vadovo žmona Soha Arafat. Ši, sveikindama viešnią iš JAV, pasakė pikta kalbą, kurioje kaltino Izraelio

okupaciją, kareivių vartojamas dujas, kenkiančias jaunų arabų sveikatai. Izraelio pareigūnai labai pasipiktino šia kalba. Tai pasiekė ir Niujorką, kurio įtakingi žydų veikėjai mano, kad ši kelionė poniai Hillary labiau pakenkė, negu padėjo.

• Britanijos kariuomenei trūksta savanorių kareivių. Gynybos ministerija paskelbė, kad į karinę tarnybą bus kviečiami ir kalėjimuose uždaryti jauni nusikaltėliai, jei jie ten pateko už nesunkius nusikaltimus.

• Kubos valdžia paskelbė, kad JAV bus tesinama tarptautiniame teisme už Kubai taikomas prekybos sankcijas, kurios tęsiasi jau 40 metų. Kuba reikalauja 100 milijardų dolerių kompensacijos už jai padarytą žalą.

• B. Clinton sutrumpino vizito Graikijoje laiką, nes ji pasitiko pikti demonstrantai.

NĖRA KILNESNIO DARBO, KAIP BAŽNYČIOS STATYMAS

(Atkelta iš 1 p.)

valdžių gėdai vis nepabaigiam, lyg tikrasis priskėlimas dar būtų neatėjęs.

Prieš dešimtį metų, Atgimimo pradžioje, visi bėgome į kinoteatrus žiūrėti kažkurio "Atgaila". Jo pabaigoje, lyg ir dabar matau seną moterį sakančią:

– Kam reikalingas kelias, jei jis neveda į šventovę?

Gal būt to sakinio nereikėtų suprasti pažodžiui, gal kalbama apie gyvenimo kelią, kuris kiekvienam žmogui būna toks sudėtingas ir nepa-

kartojamas.

Gerei suprantu, kad daugeliui žmonių nėra lemta turėti paskutinį kelią, kuris vėgtų į jų tėvų, į jų vaikystės bažnyčią. Gal tik mintimis, ar sapnuose juo vis einama ir einama. Bet galima ir sugrįžti. Galima patekti net ir ateitį, nors gyventum už vandenynų, už tūkstančių mylių. Nors ir nedidelė auka, prisiminimas, geri žodžiai ištarti vaikams, kad jie nepamirštų savo tėvų bažnyčios ir vėl tave parves namolio, į senas pievas, per kurias kas sekma dienį aidai nuaidi šventų bažnyčių varpai.

Lyg ir matau baltą baltutėlę Raudondvario bažnyčią, nusimetusių pastolius, visų džiaugsmui atnaujintą ir tuos amžinos padėkos žodžius, tariamus Šv. Mišių metu visiems raudondvariečiams, gal ir po pasaulį toli nuklydusiems, visiems rėmėjams, prisidėjusiems prie tos gražios šventės.

Tad kur bebūtume, statyime ir atstatyime savo Bažnyčias, nes nėra prasmingesnio ir didingesnio darbo už bažnyčios statymą, kaip nėra kilnesnės ir šventesnės aukos, kaip auka savo tėvų Bažnyčiai.

KINIJOJE UŽDRAUSTA GRUPINĖ MANKŠTA

Pranas Naris

Maždaug prieš penkiolika metų lankiausi Kinijoje. Autobusais ir traukiniais buvau apvežiotas po nemažą plotą. Labai krito į akis vietinių pusamžių gyventojų keista mankšta, atliekama lankytų miestų parkuose. Kartais žmonės atrodydavo lyg statulos, sustingusios judesyje. Pasirodo, jog tai buvo įprastinė kiniečių mankšta, kurią dabar Kinijos valdžia ėmė drausti.

Gal ir ne visai tiksliai straipsnio pavadinime pasakyta "draudžiama grupinė mankšta". Mankštintis gal ir būtų leidžiama, bet visa bėda, kad tie nelabieji "sportininkai" dar sugeba ir mąstyti. Čia tai jau ne pagal Kinijos vyriausybės nutarimą. Sportuok, tik negalvok, kas vyksta gausiausioje pasaulio valstybėje, kuo jos piliečiai nusiikalsta. Apie tai išsamiai aiškina Amerikos spaudos atsto-

vės, gyvenančios Kinijoje: *Liz Sly* – "Chicago Tribune" ir *Terry McCarthy* – "Time" korespondentė.

Prie senosios *Beijing* Dangaus pagodos, prie kurios šimtmečiais ateidavo Kinijos imperatoriai melstis saviems dievams, dabar renkasi naujausiosios Kinijos dinastijos senesnieji piliečiai, įvairiais būdais pagerbdami tas, mums nesuvokiamas dievybes. Nuo pat aušros jie tūkstančiais plūsta į šventyklos parką, susikaupe tyliai eina prie pasirinkto medžio ar atviros vejės ir atlieka mankštą. Pagrindinis čia susirinkusiųjų tikslas – praleisti rytmetį parke, lėtai judinant rankas apie išivaizduojamą ratą. Tai *gong*, senosios Kinijos sąvoka apie sugebėjimus bei igūdžius. Kiti suka rankas aplink ir aplink. Tai *Xiang Gong* – kve-

piantysis *gong*., kuris, kaip tvirtina tokį susikaupimą praktikuojantys, išvysto malonų kvapą. Esą su kiekvienu rankos apsikimu jis atgaivina ir kūną, ir dvasią, ir protą. Dar kiti, susispietę į mažą grupelę, sėdi ant mažų kėdučių, užmerktomis akimis ir su šypsena veide, klausosi per *Beijing* radiją perduodamos agronomijos profesoriaus kalbos. Profesorius sakosi sugalvojęs nepavojingą būdą, kaip pasiekti vidinę ramybę bei gerą sveikatą, šypsantis ir medituojant tuo pat metu. Tai medituotojams ir profesoriaus pasekėjams yra žinomas kaip *Ren Shang Zi Ran Gong*. Kitoje parko pusėje viena moteris atlieka visiškai nesuprantamus judesius. Ji šokinėja ir krato kojas, lyg norėtų nusikratyti ant jos kelnų nutūpusį vabalą.

(Pabaiga - kitame numeryje)

PASAULIS IR LIETUVA

* **IŠPUOLIS PRIEŠ LATVIJĄ.** Rusijos Dūma lapkričio 16 d. priėmė įstatymą, draudžiantį bet kokią prekybą su Latvija, išskyrus vaistų ir kitokios humanitarinės pagalbos tiekimą. Taip siekiama nubausti Latviją už tariamą rusakalbių gyventojų diskriminavimą. Ekspertų nuomone, tokiomis sankcijomis Dūma žadina nacionalinius sentimentus ir stengiasi laimėti balsų prieš rinkimus. Latvija pareiškė apgailėstą dėl įstatymo, draudžiančio bet kokią prekybą su Latvija. Pasak užsienio reikalų ministro, toks įstatymas užkerta kelią visiems finansiniams ar ekonominiais ryšiams tarp Latvijos ir Rusijos įmonių ir atskirų asmenų. (REUTERS)

* **LIETUVA PASMERKĖ ŽUDIKUS.** Demonstrantai, tarp kurių buvo trys Seimo nariai, protestuodami prieš Rusijos karo veiksmus Čėčėnijoje, sudegino Rusijos vėliavą prie šios šalies ambasados Vilniuje. Seimo narys ir radikalios "Jaunosios Lietuvos" partijos vadovas Stanislovas Buškevičius sakė, jog tylėjimas reikštų paramą vykdomam čėčėnų tautos genocidui. Lietuvių opozicija karui Čėčėnijoje nuolat auga. Vakar Seimas pritarė rezoliucijai, smerkiančiai Rusijos kariuomenę dėl didėjančio civilių aukų skaičiaus. (REUTERS)

* **DVIVEIDIŠKUMAS.** ES užsienio politikos derintojas *Javier Solana*, kalbėdamas Europos Parlamente Strasbūre, paragino Rusiją nutraukti "neproporcingą jėgos naudojimą" Čėčėnijoje. Jis sakė, jog ir toliau reikia maksimaliai spausti Rusijos valdžią. Solana teigė, jog "Čėčėnijos klausimo sprendimo negalima pasiekti karinėmis priemonėmis". ES užsienio ryšių komisaras *Chris Patten* Europos Parlamente taip pat kritikavo Rusijos veiksmus Čėčėnijoje, sakydamas, jog dėl jų santykiai su Maskva tapo įtempti. Tačiau jis perspėjo, jog finansinių sankcijų taikymas galėtų sukelti Rusijoje antivakarietiškas nuotaikas, tad geriau būtų su Maskva derėtis. (REUTERS)

* **ČEČĖNIJA – BE ČEČĖNŲ.** Buvęs Rusijos ministras pirmininkas *Sergej Stepas*in Stavropolyje, kalbėdamas Vidaus reikalų darbuotojams ir kazokams tvirtino, kad Maskva turi planą, kaip valdyti Čėčėniją po to, kai Rusijos kariuomenė ją visiškai užims. Pasak jo, Maskva apgyvendins kraštą kazokais ir kitais rusų tautybės piliečiais. INTERFAX

* **RUSIJA PLEČIA KARĄ. UŽPULTA GRUZIJA.** Rusijos sraigtasparnis Mi-8 lapkričio 17 d. apie 11 val. vietos laiku numetė daug sausumos minų prie Gruzijos Šatilio kaimo netoli Čėčėnijos sienos. Tai pranešė Gruzijos valstybės sienos apsaugos departamento spaudos centras. Trys Rusijos kariniai sraigtasparniai taip pat užpuolė Gruzijos gyvenvietę bei gruzinų milicijos postą pasienyje su kaimynine Čėčėnija. Tai Tbilisyje patvirtino Gruzijos pasienio dalinių vadas. Per trijų "Mi-24" tipo karinių sraigtasparnių ataką Šatilio kaime, esančiame per penkis kilometrus nuo sienos, žuvo daug žmonių. Gruzijos ambasada Rusijoje paskelbė pareiškimą, kuriame pareikalavo, kad Rusijos valdžia užkirstų kelią tokiems veiksams ir nubaustų kaltininkus. (INTERFAX, DPA)

* **AR V. ADAMKUS VYKS Į RUSIJĄ?** Rusijos Valsybės Dūmos pirmininko pavaduotojas *Sergej Baburin* savo vadovaujamos komisijos "Anti-NATO" vardu paragino atidėti Lietuvos prezidento vizitą į Maskvą. Anot jo, tai reikia padaryti dėl prieš Rusiją nukreiptos Vilniaus politikos. (ELTA)

Amerikos lietuvių XIII kongreso dalyviai. Pirmoje eilėje (iš kairės): Lietuvos Vyčių atstovas dr. Leonardas Šimutis, "Lietuvių balso" vyr. redaktorius Vytautas Radžius, ALT atstovė spaudai Zuzana Juškevičienė, LR Garbės generalinis konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, ALT valdybos pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas, buvęs ALT pirmininkas Grožvydas Lazauskas, Amerikos lietuvių socialdemokratų sąjungos pirmininkas dr. Jonas Valaitis, LR generalinis konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, JE vysk. Paulius Baltakis, XIII kongreso rengimo komiteto pirmininkė ir ALT fondo pirmininkė Matilda Marcinkienė, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirmininkas Petras Buchas, ALT atstovas Vašingtone Algirdas Rimas ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pirmininkas Vytautas Kasniūnas.

Ramuno Astrausko nuotr.

ALT VEIKLA VAŠINGTONE – PARAMA LIETUVAI

(Tęsinys. Pradžia - 44 nr.)

Apie minėtas sąlygas norėčiau pakalbėti plačiau. JAV Kongrese susidarė tam tikras junginys konservatorių ir liberalų, labai skeptiškai traktuojančių Amerikos išsipareigojimus užsienyje. Dalis tokių konservatorių respublikonų teigia, kad dažnas JAV karinių jėgų paskyrimas taikos palaikymo uždaviniams, kaip, pavyzdžiui, Haiti, Bosnijoje ir Kosove kenkia Amerikos gynybai. Pagal juos, taikos palaikymo uždaviniams spręsti sunaudojamos lėšos, kurios verčiau būtų panaudotos, siekiant geriau apginkluoti ir aprūpinti Amerikos kariuomenę, kad ji galėtų kovoti prieš keliančius strateginę grėsmę Amerikai.

Tokie kariuomenės stiprinimo šalininkai ir biudžeto "saugotojai" nenori, kad JAV prisiimtų daugiau išsipareigojimų užsienyje, negu reikia tiesioginiams Amerikos interesams ginti. Čia dar prisideda nemažai analitikų (iš dešinės ir iš kairės), kurie teigia, kad Amerikos saugumo interesai Europoje ir Azijoje daugiausia priklauso nuo nuosaičių JAV santykių su Rusija ir su Kinija. Pagal tokią mastyseną, jei šios dvi valstybės bus supriešintos su JAV, jos gali iškelti jai pačius grėsmingiausius iššūkius sekančiame šimtmečiuje.

Ši skeptikų grupė bando pataikauti Rusijos politikams, neužgauti jos gynybos ir saugumo vadų, kurie yra griežtai nusistatę prieš tolimesnį NATO plėtimą, ypač į Baltijos kraštus. Jie tikisi išvengti susidūrimų tarp NATO ir Rusijos ir palengva "prijaukinti" Rusijos politinius sluoksnius bendradarbiauti su Vakarų gynybos sistema. Tokiems Amerikos analitikams Baltijos valstybių priėmimas į NATO yra neskubus arba iš viso nereikalingas.

Mums norintiems, kad Lietuva ir kitos Baltijos vals-

**Algirdo Rimo pranešimas
XIII Amerikos lietuvių
kongresui ir 59-ajam
ALT suvažiavimui**

tybės būtų priimtos į NATO, būtina įrodyti, kad tol, kol Lietuva ir kiti gretimi kraštai nebus priimti į NATO, jų teritorija pavirs į tas "pilkąsias zonas", kurios tik paskatins senųjų komunistinių intrigantų siekį atnaujinti savo kėsinimąsi į Vakarus. Net nekalbant apie Lietuvą, tokia "pilką zona" sukeltų aštrią priešpriešą tarp Rusijos ir Vakarų pasaulio. Ji būtų strategiškai nenaudinga nei Europai, nei Amerikai.

Dėl antros minėtos sąlygos didelių kliūčių nėra. Lietuva ir kitos Baltijos valstybės dalyvauja NATO taikos palaikymo pajėgose Bosnijoje ir Kosove. Bendradarbiaujama mokant ir aprūpinant karių su tokiomis NATO valstybėmis, kaip JAV, Danija, Norvegija, Vokietija, Didžioji Britanija ir Lenkija. Vyksta bendros karinės pratybos. Pagal jau prieš keletą metų numatytą pasirengimo į NATO programą, Lietuvos kariuomenė pilnai įvykdė jai skirtus uždavinius ir sugebėjo veikti kartu su NATO daliniais. Kariuomenėje mokomasi bendros – anglų – kalbos. Naudojamos NATO ryšių ir valdymo procedūros, o ryšių ir kita technika pritaikoma prie NATO reikalavimų. Lietuva naudingai bendradarbiauja gynyboje su savo kaimynais: Latvija, Estija ir Lenkija. Sudarytas bendras baltijiečių batalionas BALT-BAT, su lenkais įsteigtas kitas tokios pat paskirties. Sukurta bendra laivyno eskadra BALTRON, bendra oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistema BALTNET ir bendra aukštesnioji karo mokslo kolegija BALTDEFCOL.

Po to, kai balandžio mėnesį Vašingtone įvyko NATO viršūnių konferencija, buvo sudarytas vadinamasis

narystės veiksmų planas Lietuvai ir kitiems kandidatams į NATO. Tas planas jau vykdomas. Pagal jau kelis metus veikiančią kitą NATO programą "Partnerystę taikos labui" tęsiami įvairūs techninės paramos projektai, kuriais siekiama padėti Lietuvos karinėms pajėgoms pasiekti NATO standartus. Tarp kitų JAV pajėgų, Pensilvanijos valstijos nacionalinė gvardija pastoviai padeda Lietuvos kariuomenei, teikia jai techninę paramą.

Trečioji sąlyga reikalauja skirti biudžetą gynybai tiek lėšų, kad jos atitiktų bent 2 proc. bendrojo valstybės produkto (BVP). Lietuvos valdžia jau nutarė 1999 m. skirti 1.5 proc, sekančiais metais padidinti tą dalį iki 1.7 proc., o 2001 metais pasiekti 2 procentų ribą. Kalbant apie tokius procentus, aišku, kad svarbu atsižvelgti į valstybės ekonomikos raidą, kuri dabar sunkėja. Todėl gynybos politika čia susijusi su bendra ekonomikos politika. Mažai naudos, jei samatoje gynybai skirti procentai augs, bet lėšos mažės dėl BVP smukimo.

Ketvirtoji sąlyga, mano manymu, yra įvykdoma. Žmogaus teisės Lietuvoje yra ginamos ne mažiau, kaip kitose valstybėse, esančiose panašioje padėtyje. Aišku, Amerikoje kreipiama daug dėmesio į įtariamų Antrojo pasaulinio karo nusikaltėlių bylas. Toks Kongreso atstovas kaip Tom Lantos iš Kalifornijos, "Baltic Caucus" narys, yra viešai pareiškęs, kad tol kol Lietuvoje nebus teisiamieji įtariamieji holokausto vykdytojai, tol Lietuva nebus priimta į NATO. T. Lantos savo pažiūromis neišsiskiria nuo daugelio kitų Kongreso atstovų. Latviams ir estams taip pat priekaištaujama dėl rusų mažumos, kuri nėra tokia jau maža, padėties.

Amerikos Baltijiečių komiteto Klyvlendo (Cleveland, OH) skyriaus vadovai (iš kairės): vicepirmininkas Algis Pautienis, pirmininkas Maris Mantienis ir vicepirmininkas Andreas Traks. Jono Jasaičio nuotr.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE Rengiamas tarptautinis kongresas "Niurnbergas – II"

**SVARBŪS
SESIJOS
NUTARIMAI**

JAV Lietuvių Bendruomenės XV Tarybos sesijoje, įvykusioje 1999 m. spalio 8-10 d. *Milwaukee, Wisconsin* buvo priimta nemaža rezoliucijų apie LB tolesnę veiklą. Tarp jų buvo ir rezoliucijos dėl tarptautinio kongreso, Grūto parko ir 2000-ųjų metų pagrindinių temų.

**Dėl Tarptautinio kongreso
"Niurnbergas-II"**

JAV LB XV Taryba priitaria Tarptautinio kongreso "Niurnbergo-II" rengimui, kad būtų pasmerкта komunizmo ideologija ir jos pasekmės:

a) prašo to kongreso organizacinį komitetą parengti detalų planą, darbotvarkę, programos dalyvių sąrašą (įskaitant pokomunistinių kraštų atstovų dalyvavimą), detalizuotą biudžetą ir įvardinti atsakingus asmenis;

b) prašo organizatorių įvertinti, ar pasirinkta data yra reali;

c) ragina JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybą remti šio kongreso rengimą;

d) prašo JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybą palaikyti ryšį su JAV Lietuvių Bendruomenės Prezidiumo nare Dalia Puškorienė, kuri sutiko organizuoti šiam kongresui specialų vajų Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Dėl Grūto parko

JAV LB XV Taryba išreiškia gilų susirūpinimą dėl Grūto parko projekto, kuris griauja Lietuvos valstybės įvaizdį pasaulyje ir sukelia nesantaiką tarp Lietuvos žmonių. Prieš dešimtį metų Lietuva buvo tas kraštas, kuris sumenkino sovietinio režimo stabų vertę, juos išmetė iš svarbių visuomenės vietų ir paguldė į sąvartyną. Šie politizuoti meno kūriniai pažeidžia nuo komunizmo nukentėjusių Lietuvos gyventojų ir išeivijos jausmus, skaldo tautą ir sukelia nereikalingą pyktį vienių kitiems. JAV LB XV Taryba prašo Lietuvos Respublikos Prezidentą, Seimą ir Vyriausybę sustabdyti Grūto parko projektą, o statulas perduoti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui.

Dėl 2000-ųjų metų

JAV LB XV Taryba

skelbia 2000 metus Kristaus gimimo metais, ragina JAV LB Krašto valdybą sudaryti programą, atkreipiant ypatingą dėmesį į jaunimo dvasinį, tautinį ir visuomeninį auklėjimą.

**TARPTAUTINIS
KONGRESAS
"NIURNBERGAS-2"**

Kongresas įvyks birželio 12-14 dienomis Vilniuje, trijose Vilniaus miesto salėse. Prelegentai pagal savo pranešimų pobūdį bus suskirstyti į tris grupes. Grupėse jie dirbs dvi dienas. Trečiąją dieną visi Kongreso dalyviai susirinks į bendrą baigiamąjį susirinkimą ir priims visuotinę kongreso deklaraciją pasaulio šalių Vyriausybėms, Parlamentams, spaudai ir pan. Po to, planuojama surengti masinės eitynes.

Pirmojoje salėje bus kalbama apie žmonių aukas, nužudytųjų skaičių, kankinimus ir mirčių būdus kiekvienoje šalyje. Antroje salėje bus aptarti medžiaginiai nuostoliai ir bendra žala, padaryta komunizmo pasekėjų. Trečioje daugiausia bus kalbama apie dvasinį genocidą bei komunizmo ideologiją.

Pranešimų temos:

1. Komunizmo esmė ir jos analizė.

2. Komunizmo ideologijos, kaip totalitarinės, neišvengiamai vedančios į diktatūrą, žmogaus teisių pažeidimus, kitamanių naikinimą, nagrinėjimas ir pasmerkimas.

3. Komunistinės bei nacistinės ideologijos ir jų nusikaltimų žmoniškumui paralelės.

4. Komunistų nusikaltimai atskirose valstybėse ar regionuose (statistinės, istorinės ir juridinės apžvalgos).

5. Komunistų nusikaltimų tyrimo ir įvertinimo juridiniai bei politiniai aspektai.

6. Tarptautinis bendradarbiavimas, tiriant ir teisiškai įvertinant komunizmo nusikaltimus.

7. Komunizmo nusikaltimų įvertinimas iš XXI a. pradžios perspektyvos.

8. Kiekvienos šalies komunistų partijos ir jų sukurti represiniai organai – genocido nusikaltimo subjektai.

Kongrese sutiko dalyvauti arba išreikškė norą atvykti: žymūs mokslo ir kultūros veikėjai, politikai, disidentai iš Rusijos, Ukrainos, Latvijos, Estijos, Čekijos, Vengrijos, Slovakijos, Bulgarijos, Albanijos, Kroatijos, Vokietijos, Švedijos, JAV, Prancūzijos ir daugelio kitų šalių.

LIETUVOS REFORMŲ DEŠIMTMETIS

Valdas Samonis

2

(Tęsinys. Pradžia - 44 nr.)

Kaip šiandien matyti, tai buvo dėsningas procesas ir visur taip vyko. Todėl apie 1993-1994 metus beveik visame pokomunistiniame pasaulyje, nusivylus ligšioliniais ūkio raidos rezultatais įvyko politinių jėgų pasikeitimas. Dėl infliacijos ir bendrojo produkto kritimo į valdžią atėjo kitos jėgos. Deja, jos dažniausia buvo ekskomunistinės. Jos žadėjo, kad nebus tų sunkių problemų, kad problemos kyla todėl, jog nėra geros buvusios planinės ekonomikos pertvarkymo ir rinkos ekonomiką strategijos.

Trečias labai svarbus elementas, šalia liberalizavimo ir makroekonominio stabilizavimo, yra privatizavimas. Šiandien žinome, kad privatizavimas tikrai yra kertinis pokyčių akmuo. Bandyta jį atlikti įvairiais būdais. Lenkijoje pasikliauta tradiciniais Margaritos Tečer pavyzdžiais ir patirtimi: vartojant klasikinį metodą, viena po kitos pradėtos pardavinėti įmonės. Deja, dėl to, kad sovietinė ekonomika buvo labai iškraipyta, privatizavimas šiuo būdu vyko gana vangiai. Bepigu Lenkijai iš pradžių buvo ją vykdyti, kai ji gavo didelę paramą iš Didžiosios Britanijos "Know How Fund".

Kadangi Lenkija buvo pirmoji, kelyje į rinkos ekonomiką pasirinkusi "šoko terapiją", tai daug kas susidomėjo ir atvėrė kišenes. Tokie garsūs ekonomistai, kaip Jeffrey Sachs, beveik visą laiką sėdėjo Varšuvoje ir bandė analizuoti patirtį. Deja, iš tos klasikinio privatizavimo patirties šiandien iš esmės nieko neliko, nes viso poso-

vietinio ūkio taip privatizuoti neįmanoma. Arba jeigu taip privatizuosime, tai pokomunistinės šalys privatizuosime mažiausiai apie 100 metų. Tai yra klystkelis. Ir tą klystkelį bandė Lenkija.

Nuosavybės neteisėtas atėmimas yra barbarizmas. Visa paskutiniuosius 200 metų trukusi Vakarų ekonominė istorija remiasi nuosavybės teisių išsaugojimu. Naujų, rinkos ir demokratijos dėsniams paremtų santykių negalima įtvirtinti, bent iš dalies neatstačius šio principo. "Vaučeriais" pagrįstas gamybinio kapitalo išdalijimą veltui (bent dalinai) pasiūlė Nobelio premijos laureatas Milton Friedman dar 1977 metais diskusijų apie "British disease" kontekste. Lietuva, pasirinkusi šį naujovišką būdą, daugelio tarptautinių ekspertų ir pasaulinių finansinių institucijų buvo įvertinta, kaip pralenkianti Centrinę Europą 1991-92 m. Tuo pačiu principu iš esmės remiasi ir šiuo metu bene pažangiausia privatizacijos programa – Lenkijos PPP.

Tačiau Lietuva šioje srityje padarė klaidų. Viena iš jų – žemės ūkio objektų nepatenkinamas surašymas. Teisėtvarkos pažeidimai, ypač privatizacijos iškraipimai ir kiti neteisiniai veiksmai yra gana būdingi bet kokiai revoliucijai. Iš dalies tai yra ir buvusios dvivaldystės pasekmė: Sąjūdis – viršuje, senosios struktūros – apačioje. Bet svarbiausia, kad buvo pasirinkta iš esmės teisinga strategija, neklaidžiota klystkeliais, kuriais klaidžiojo Lenkija, Vengrija ir kitos šalys. Beje, komunistinė nomenklatura bei mafija ir tose šalyse parodė, kad gali labai

daug!

Aiškių kelių tuomet nebuvo. Pavyzdžiui, valstybinių įmonių rėmimas (sanavimas) prieš jų privatizaciją yra utopija, klystkelis. Tokį sanavimą veiksmingai gali atlikti tik nauji savininkai po privatizacijos, t. y. tada, kai bent šiek tiek paaiškėja įmonės būsimosios veiklos bruožai. Išankstinis jų struktūros keitimas valstybės rankomis per industrinę politiką būtų ne tik prailginęs privatizaciją iki dešimtmečių, bet dar ir sudaręs papildomas sąlygas valstybinio turto vogimui. Be to, kaip "sėkmingai" valstybė būtų jas pertvarkiusi, jau žinome iš "reformų" istorijos komunistiniame pasaulyje.

Privatizuojamų objektų siūlymas skolon irgi yra vienas iš blogesnių klystkelių, kaip tai jau paaiškėjo Čilėje ir kitur. Ne daug ką geresnis ir projektas atiduoti įmones pirmausia darbo kolektyvams, po to – kitiems, kurie savo verslo planuose pažadės daugiau negu kiti išlaikyti darbo vietų. Kaip patirtis rodo, ketinantys įsigyti įmonę visada tai pažadės. Yra ir kitų utopinių variantų, apie kuriuos rašiau dar 1989 m.

Lietuva tų klystkelių rimtai nebandė ir pradėjo iš karto eiti labai sparčiai ir iš esmės teisingu keliu, priimdama visuotinio privatizavimo čekinį ("vaučerinį") variantą, kuris buvo labai sėkmingai pradėtas taikyti Čekijoje. Tiesa, ten vėliau viskas vystėsi kiek blogiau todėl, kad Čekijoje V. Klausas vyriausybė nebuvo pakankamai nuosekli. Tačiau pati privatizacijos strategija – "vaučerinė" privatizacija, priimta Lietuvoje 1991 m., buvo teisingas kelias.

Visgi, tai buvo tik pati

Toronto universiteto profesorius Valdas Samonis.

pradžia. Ta teisinga strategija atnešė ir tam tikrų nepageidautinų procesų, tokių, kaip teisėtvarkos pablogėjimas. Aišku, kad kiekvienos revoliucijos sąlygomis paslyja teisėtvarka. Taip buvo ir Lietuvoje. Sakyčiau, kad ypač žemės ūkyje tie procesai įgavo itin neigiamą atspalvį, nes į privatizaciją didžioji visuomenės dalis žiūrėjo kaip į, rusiškai tariant, "prichvatizaciją" – griebimą visko, kas tik pakliūva po ranka ("prichvatitj" – pasigriebti, pasičiupti). Deja, buvo tokių procesų ir pramonėje.

Tačiau kyla klausimas, ar buvo kitų kelių. Mano nuomone, didelio jų pasirinkimo tikrai nebuvo. Nors ir skausmingai, bet 1995 m. Lietuva užbaigė masinės privatizacijos laikotarpį gana sėkmingai, apie 60%, o gal ir daugiau ūkio perdavusi privačiam sektoriui. Taigi, palyginti su Lenkija, kuri daug kur laikoma pavyzdžiu, yra gana didelis pasiekimas.

Tos masinės privatizacijos neigiama pasekmė – gana nepalanki įmonių struktūra. Ji buvo nepatogi valdyti, nes nuosavybė labai išskaidyta, atsirado daug savininkų. Kai yra daug savininkų, įmonė valdoma labai sunkiai. Ypač sunku priversti jos direktorių dirbti ne tik savo, bet ir įmonės savininkų naudai. Iš įmonių vadybos ir finansų teorijos žinome, kad labai reikalingas strateginis investuotojas, atseit, "pilotas". Todėl pokomunistinėse šalyse (bent teoriškai) 1993-1994 m. buvo daug kalbama apie tai, kad po visuotinės privatizacijos reikia atlikti ir tam tikrą nuosavybės kaupimą strateginių investuotojų, akcininkų rankose, kad būtų palengvinta įmonių vadyba, finansų tvarkymas.

Deja, ši pertvarkymų dalis beveik niekur nebuvo ge-

rai atlikta. Kaip minėjau, V. Klausas vyriausybė Čekijoje labai sėkmingai įvykdė dvi privatizacijos bangas, bet vėliau ponas V. Klausas "atsisėdė" ant laurų. Užuo toliau tęsusi permainas, kūrusi sąlygas investiciniams fondams ir strateginiams akcininkams, V. Klausas vyriausybė paskelbė, kad ji jau baigė pertvarkymus. V. Klausas pradėjo mokyti vakariečius, kaip vykdyti rinkos ekonomiką. Pavyzdžiui, Toronto universitete jis "išpylė" paskaitą apie tai, kaip valdyti rinkos ekonomiką. Tokio elgesio rezultatus buvo lengva numatyti. Čekijos "stebuklas" sprogo, kaip oro balionėlis būtent todėl, kad vyriausybės vykdoma ekonominė politika nebuvo nuosekli. Nebuvo skirta pakankamai jėgų tolimesnėms permainoms. Reikėjo imtis kito labai svarbaus etapo – pertvarkyti įmonių vadybą, kurti bendrą finansų sistemą ir kapitalo rinką.

Lietuvoje, palyginti su Čekija ar su kitais kraštais, savaimiškai susikūrė iš pradžių apie 300 investicinių grupių, kurios neturėjo nei patirties, nei valios investuoti. Tai buvo tik greito pasipelnymo būdas. Tačiau kažkokia pirma strateginių investuotojų užuomazga visgi buvo. Visur taip buvo: Lenkijoje, Čekijoje, Vengrijoje. Deja, šis reformų aspektas pokomunistiniame pasaulyje iš esmės niekam iki galo nepavyko.

Taigi sekantis etapas yra įmonių vadybos ir finansų reformos bei finansų sistemos kūrimas. Pati privatizacija tik parengia pamatus rinkos ekonomikai. Kaip toliau ji vystysis, ar bus kažkokia labai nestabili ekonomika, kokią dabar matome Rusijoje, ar pastoviai auganti ekonomika (*sustainable development*), labai daug priklausys nuo tolimesnių žingsnių.

BALFo direktorių suvažiavimo dalyviai. Pirmoje eilėje (iš kairės): vicepirm. kun. Jonas Kuzinskas, suvažiavimo rengimo komiteto ir Palm Beach, FL skyriaus pirm. Jonas Mioldažis, pirmininkė Maria Rudienė, direktorių tarybos pirm. Rimtautas Dapšys, vicepirm. kun. Jonas Juozupaitis, Antanas Rūdis. Už jų: Janina Šalnienė, Marytė Majauskienė, Dana Čipkienė, dr. Bronė Motušienė, Aldona Misiulienė, Rimgailė Zotovienė, dr. Aldona Valienė, Valerija Čepaitienė, Dalia Augūnienė, dr. Česlova Bačinskienė, p. Juozupaitienė, Pranas Budininkas, Vytautas Kasniūnas, Leonas Petronis, Aldona Baukienė, Kostas Bružas, Domas Misiulis, Vladas Audėnas, Vytautas Kulpa, gen. sekretorius Juozas Majauskas, Alfa Paziūrienė.

JAV IR KANADOS CHORŲ VADOVŲ DĖMESIUII

2001 metų gegužės 22 d. planuojama suruošti DAINŲ ŠVENTĘ,

kurios nebuvo nuo 1988 m. Maloniai prašome savo choras užregistruoti ne vėliau, kaip iki gruodžio 31 d. Neužsiregistravę chorai negalės dalyvauti Dainų šventėje. Registraciją organizuoja

Vaclovas Morkus –

3222 W. 66th Place, Chicago, IL 60629

Jaunimo puslapis IŠ MIGLOTOS PRAEITIES

Vaiva Bučmytė

"Aušros" aukštesniosios
lituanistinės mokyklos
10-ojo skyriaus mokinė

"Na, greičiau atsidaryk! Gerai, aštuoniolika, pro nulį, iki devynių, į dešinę iki penkiolikos". Ir vėl mokyklinė spintelė ("locker") neatsidaro! Panelė *Gutterson* tikrai pyks, jei pavėluosiu į jos pamoką. Gerai, dar liko dvi minutės. Pabandysiu vėl. Nieko. Ir vėl, ir dar kartą. Pagaliau atsidarė! Bet kol susikrausčiau knygas, skambutis jau skambėjo. Kaip panelė *Gutterson* mane baus?

Einant į klasę tuščiais koridoriais, atrodo, kad kažkas tuoj užšoks ant manęs. Staiga koridorius pradėjo suktis ir kažkaip virsti. Kaip aš išsigandau! Normaliai trukdavo

apie minutę nueiti į 223-ąjį kambarį. Dabar jaučiaus, lyg jau valandą būčiauėjusi, ir dar net neužsukau už kampo. Koridorius pradėjo suktis smarkiau ir virsti, nebegalėjau išsilaikyti. Virtau, virtau, ir viskas aptemo...

... Kai atsipeikėjau, nesupratau, kas buvo atsitikę: ar buvau užsnūdusi vidury koridoriaus? Viskas atrodė taip tolima, taip miglota. Per rūką mačiau, kad kažkas eina prie manęs. Staiga visai atsikvošėjau. Juk man reikėjo eiti į panelės *Gutterson* klasę! Kiek aš jau pavėlavau? Ir kodėl aš guliu koridorių? Atsisėdau ir pradėjau ieškoti savo knygų. Jos gulėjo prie manęs, bet kai bandžiau paimti, atrodė, kad šliaužė tolyn. Bet man reikėjo skubėti į klasę! Negalėjau nė sekundės sugaišti. Kuo labiau stengiausi paimti knygas, tuo toliau nuo manęs jos slinko. Staiga vėl viskas pradėjo suktis ir vėl aptemo.

Jaučiausi, lyg atsibundu po miego. Buvo taip ramu. Ėjom per pievą. Ten toliau buvo medžių, paukščiai čiulbėjo, saulė linksmiai švietė. Tėvukas mane nešė, o aš, apsikabinusi jo kaklą, galvytę lengvai padėjau ant jo peties.

Paukščiai linksmiai čiulbėjo, skraidydami aplink mus. Mane užbūrė ežero mėlynumas. Vėjas lengvai pūtė plaukiukus, o ant kaktos pajutau tėvuko meilingas lūpas. Užsimerkiau ir užsnūdau. Vėjas švelniai atpūtė sapnelius, o tėvuko ranka mano veidą meiliai glostė.

Tik staiga ėmė blyksėti lempos, iš visų pusių dūdavo automobiliai, žmonės garsiai kalbėjo, šviesos skaudino mano akis. Kažkas kaukė, o mano galva baisiai skaudėjo. Gulėjau ant kietos lovos, prie jos pririšta. Žmonės mane kibino ir maigė. Aaaa! Kažkas išmigo į ranką, ir man baisiai suskaudėjo. Tada pradėjom judėti. Sirenos vėl kaukė. Viskas mano kūnas peršėjo, ir man buvo taip karšta. Užsimerkiau, bijodama pažiūrėti, kas čia dedasi.

Už kiek laiko vėl atsimerkiau. Tur būt buvau užsnūdusi. Jau nebesijaučiau, kad judu. Viskas buvo balta. Gulėjau, bet nebe ten, kur anksčiau. Galvos nebeskaudėjo ir nebebuvo taip karšta. Pajutau ranką ant kaktos ir pamačiau savo klasės auklėtojos panelės *Mikolson* susirūpinusias akis.

(Nukelta į 8 p.)

Tejungia jus meilė gyvenimo kelyje

Kas bernelio sumislyta,
Bernužėlio sudūmota:
Aukso žiedelį nukaldinti
Ir mano vardelį išmušdinti.

Vasarai baigiantis, rugsėjo 5 d., *Windows on the River* salėje, *Cuyahoga* upės žemupyje susituokė Dana Natkevičiūtė ir *William Rausmaniere*.

Dana užaugo Juditos ir a. a. Arėjo Natkevičių šeimoje. Ji baigė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos pradinę mokyklą. Gimnazijos mokslus tęsė *Laurel* aukštesnioje mokykloje, pasižymėjo moksle ir lauko teniso sporte. Aukštojo mokslo studijas baigė, įgydama bakalauro laipsnį *Cornell* universitete, *Ithaca, NY*, kur ir susitiko šaunų studentą *William* iš Naujosios Anglijos. *William* savo studijas apvainikavo verslo bakalauro laipsniu, o vėliau *New York* universitete gavo tos srities magistro laipsnį.

Sutuoktuvėse dalyvavo gausybė giminių iš JAV ir Kanados. Daugumą sudarė jaunimas, kurių sveikinimai ir smagūs šokiai ilgai drebino "Langus paupyje".

Jaunieji povestuvinei ke-

lionei buvo išvykę į *Tahiti* salas. Sugrįžę apsigyveno *Boston, MA*. Jie yra dėkingi savo tėvams ir visiems vestuvių dalyviams už tą nuostabią

dieną prie *Cuyahoga*. O mes, ten buvę, linkime jiedviem ilgiausių ir laimingiausių metų gyvenimo kelyje. *Ger. J.*

Jaunavedžiai – *William* ir *Dana Rausmaniere*.
Gerardo Juškėno nuotr.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
45

INTERNETAS

Švietimas

<http://www.weapply.com>
Pareiškimai stoti į aukštąsias mokyklas, pateikti kompaktiniuose diskuose (CD-ROM).
<http://www.collegenet.com>
Kelių šimtų keturmečių aukštųjų mokyklų duomenų bazė.
<http://www.salliemae.com>
žinios apie paskolas ir mokesčių už studijas kolegijose.
<http://www.finaid.org>
Šiuo metu galiojantys (online) skaičiuokliai, kurie gali padėti apskaičiuoti įmanomas finansinės paramos dydį; žinios apie stipendijas.
<http://www.schoolguides.com>
Žinios apie magistratūros ir doktorantūros studijas bei finansinę paramą
http://www.ed.gov/prog_info/SFA/StudentGuide
JAV švietimo departamento informacija apie finansinę paramą.
<http://www.kaploan.com>
Egzaminų rengimo kompanija Kaplan teikia žinias apie paskolas studentams.
<http://www.kaleidoscapes.com/wwwboard>
Skelbimų lenta namuose studijuojantiems tėvams.
<http://www.exploratorium.edu>
Paskaitos, elektroninės vaizdinės mokymo priemonės, naujienos ir gamtos įvairenybės.
<http://www.ala.org/parents/page/greatsites>
Amerikos bibliotekų asociacija; vaikams tinkamos lankyti vietos.
<http://www.thinker.org>
Per 60 000 muziejų paveikslų, atspaudų, litografijų ir nuotraukų atvaizdų.

Darbas

<http://www.dol.gov>
JAV darbo departamento puslapis, kuriame skelbiamos įvairios su darbu susijusios žinios.
<http://www.ajb.dni.us>
Amerikos darbo vietų banko puslapis. Visos šalies mastu vietinių įdarbinimo biurų sudarytas sąrašas, kuriame skel-

biama apie 250 000 darbo vietų, suskirstytų pagal profesijas ir regionus.

<http://www.careerpath.com>
Didžiausių JAV miestų laikraščių klasifikuotų skelbimų skiltyse išspausdintų skelbimų apie pageidaujama pagalbą rinkinys.

<http://www.nationjob.com>
Laikraščių ir kompanijų skelbimai, siūlantys darbą tam tikro išsilavinimo ir kvalifikacijos asmenims, galintiems atsakyti elektroniniu paštu.
<http://www.interbiznet.com/hunt>

Patarimai, kaip ieškoti darbo per Internetą; yra daugybė ryšio kanalų su kompanijomis, siūlančiomis darbą

<http://www.jobtrak.com>
Įsidarbinimo galimybių ir šaltinių vadovas.

<http://www.careerbuilder.com>
Darbo vietų didžiuosiuose miestuose sąrašas.

<http://www.careercity.com>
Specializuota informacija apie darbo vietas technikos, valdymo, kompiuterių ir medicinos specialistams.

<http://www.coolworks.com/showme>

Darbai keleiviniuose arba turistiniuose laivuose, poilsia vietėse, nacionaliniuose parkuose ir kitose įdomiose vietose.

<http://www.sbaonline.sba.gov>

Smulkaus verslo administracijos (*Small Business Administration-SBA*) puslapis, kuriame pateikiamos žinios apie nacionalinius ir vietinius išteklius.

<http://www.toolkit.cch.com>
Žinios verslininkams apie išteklius.

<http://www.bbb.org>
Better Business Bureau (Verslo tobulinimo įstaiga).

<http://www.cashquest.com>
Verslo galimybių paieškos mechanizmas.

<http://chamber-of-commerce.com>

Prekybos rūmų rodyklė.
http://www.att.com/Telecommute_America

Išsamios žinios, kaip įkurti darbo vietas namuose ar "papildomose" biuruose. Šios veiklos privalumai. Tai naujo tipo darbo vietos, kurių pageidauja daugelis darbdavių ir darbuotojų.

<http://gatekeeper.dol.gov/dol/wb>

Moterų biuro programos ir leidiniai, skatinantys verslininkes.

Pinigai

<http://www.cuna.org>
Nacionalinės kredito unijų asociacijos žinios; gali padėti susirasti kredito uniją.

IŠ MIGLOTOS PRAEITIES

(Atkelta iš 7 p.)

– Laima, Laima. Ar tu mane girdi? O, Laima, viskas bus gerai.

Panelės Mikolson pasirodymas mane visai sumaišė. "Kur... Kodėl aš... kodėl aš čia? Kur aš esu? Man reikia eiti į klasę. Bet kur tas ežeras, kur ta pieva, kas mane nešė? Aš noriu ten sugrįžti..."

Panelė Mikolson išėjo iš kambario ir paliko mane vieną. Bet aš nenorėjau būti viena. Ištiesiau ranką ir tyliai šaukiau:

– Panele Mikolson, nepalikit manęs!

Buvau gana pavargusi, tai vėl truputį užsnūdau. Čia buvo patogu, o atsiminimas, kaip mane nešė, padėjo užmigti.

Mama. Kai atsibudau, ji buvo prie manęs, laikė mano ranką, lietė mano veidą.

– Mama, kas atsitiko? Kodėl aš čia?

– Kiek žinau, Laima, tu apalpai, eidama į klasę. Atsigavus atsikėlėi, bet labai greit vėl apalpai. Ponas Durkin tave atrado. Mokykla iššaukė "ambulansą" ir tave atvežė čia – į vaikų ligoninę. Sakė, kad išleis už kelių valandų, jei tau viskas bus gerai.

– Bet aš jaučiausi tokia maža. Jautėsi, lyg tai būtų kažkoks labai malonus atsiminimas... Tik "ambulansė" kažkaip sugrįžau į tikrovę. Jaučiau, lyg ten buvo mano tėvukas. Kas atsitiko tėvukui? Ar jis jau buvo miręs, kai aš gimiau?

Mama labai išbalo ir atrodė nerami. Pagaliau prabilo:

– Tavo tėvukas dar buvo gyvas, kai tu gimei. Atrodo, kad tikrai jį atsiminei. Nesu-

prantu, kaip galėjai atsiminti, nes tada buvai dar tokia maža, gal tik vienerių su puse metų. Bet tau turbūt jau laikas sužinoti apie tą dieną...

Ką mama slėpė nuo manęs iki šiol? Su dideliu susidomėjimu ir baime žiūrėjau į mamą. Ji atsiduso.

– Kai buvai mažiukė, tik pradėjusi vaikščioti ir bėgioti, tavo tėvukas tave nuvežė į parką pasivaikščioti. Kai sustojote pailsėti, jis patogiai įsitaisė ant suoliuko, tu – šalia jo. Bet tau greit nusibodo sėdėti, ir nuėjai toliau, prie gatvės. Tėvukui jau buvo aštuoniasdešimt dveji metai, ir kol jis atsikėlė ir tave pasivijo, tu jau buvai gatvėje. Čia pat važiovo didelis sunkvežimis. Tėvukas tave laiku pagriebė, bet pats nebeišsigelbėjo...

Mama pradėjo verkti. Aš

Solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė. J.Jasačio nuotr.

nustebusi žiūrėjau į ją. Pamažu pradėjau suvokti: mano tėvukas mirė, kad aš gyvenčiau. Jeigu aš būčiau buvusi suvažinėta, jis gal dar būtų gyvas. Aš buvau jo skausmo ir mirties priežastis. Beveik pradėjau verkti. Bet greit pa-

sijutau truputį geriau. Aš buvau tokia mylima: jis mane taip mylėjo, kad atidavė savo gyvybę už mane. Tą akimirką saulė išlindo, ir man pasidarė šilčiau. Jaučiau, kad tėvukas man meilingai šypsosi pro debesis.

Los Angeles, CA VINČĄ KUDIRKĄ PRISIMENANT

Pietinėje Kalifornijoje gyvenantys lietuviai retai sulaukia oficialių svečių iš Lietuvos. Todėl visi džiaugsmės, kai docentė Irena Slavinskaitė ir aktorė Virginija Kochanskytė užsuko į Los Angeles, skleisdamos žymaus mūsų kultūros pradininko Vinco Kudirkos mintis, dalyvaudamos renginiuose, skirtuose 100-sioms jo mirties metinėms paminėti.

Minėjamą režisavęs Los Angeles sambūrio aktorius Amandas Ragauskas viešnių pasirodymą įjungė į meninę-publicistinę programą, pavadintą "Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite..." Įžanginėje dalyje eilėraštis "Varpas" įvedė žiūrovus į Vinco Kudirkos idėjų pasaulį. Jį deklamavo šeštadieninės mokyklos skaitovai Liana Bandziulytė ir Andrius Mikuckis bei akto-

rius Amandas Ragauskas. Po to sekusi docentės Irenos Slavinskaitės paskaita "Vincas Kudirka: dirbęs Tautai" suteikė daug žinių apie šio žymaus lietuvių reikšmę mūsų kultūrai. Idomu taip pat buvo sužinoti, kaip "Tautinė giesmė" tapo Lietuvos himnu. V. Kudirka – plataus akiračio, įvairiais gabumais pasižymėjusi asmenybė, palikusi ryškų pėdsaką ir mūsų muzikos istorijoje. Todėl programoje išgirdome kelias jo harmonizuotas lietuvių liaudies dainas. Smuiku griežė Dana Hriškevičienė, kanklėmis skambino Amanda Ragauskaitė.

Antroje dalyje aktorė Virginija Kochanskytė perteikė žiūrovams vientisą, emocingą V. Kudirkos poezijos ir išgyvenimų lydinį. Pradėjusi pasirodymą satyra

"Lietuvos tilto atsiminimai", ji įvedė klausytojus į išgyventą laikotarpį, į poeto minčių pasaulį, jo žmogiškųjų kančių tragediją, pabrėždama jo meilę artimui ir maksimalizmą, lydėjusį jo trumpą, bet prasmingą gyvenimą. Išryškindama pranašišką poeto galią, aktorė sakė: "Ačiū Dievui, įgyvendinome vieną Vinco Kudirkos siekimą – Lietuvos laisvę". Besiklausydami aktorės pajunti, koks svarbus ir prasmingas kiekvienas poeto žodis ir kaip ilgai ir išsamiai pati aktorė gilinasi į juos ir į poeto biografiją, kad vėliau galėtų su tokia įtaiga ir laisvumu visa tai perteikti scenoje.

Tėvynė ir Tauta – kiekvienam savita, kitaip išgyventa ir suprasta, bet kartu vienijanti bendriems apmąstymams. Vinco Kudirkos

idėjose ir žodžiuose ieškojome bendrų vertybių, vedusių mūsų tautą visą šimtmetį per istorijos vingius, kurių pats poetas nepatyrė, bet pranašiskai nujautė. Mums jo vizija sugrįžta prisiminimais, apmąstymais, žodžiu, muzika ir tarpusavio bendravimo galia.

Susitikimą užbaigėme "Tautinė giesmė" ir pabendravimu su šio renginio dalyviais ir gerbiamomis viešnio-

mis. Kaip jau ir anksčiau ne kartą buvo, apgailestavome, kad šis renginys nepritraukė gausesnio čia besikuriančių naujų tautiečių būrio. Jeigu dažniau pasigestume vieni kitų ir prasmingo bendravimo, mūsų ratas būtų didesnis.

Dėkojame visiems, tiesiems dainų ir žodžių tiltą tarp mūsų praeities ir dabarties, tarp Lietuvos ir mūsų telkinio. A. P.

VYKSTA SPAUDOS VAJUS!

JAV LB Kultūros taryba skelbia:
sumažintas metinės prenumeratos mokestis
NAUJIEMS SKAITYTOJAMS:

DIRVA.....	\$25.00 (vietoje \$35)
P.O. Box 19191 Cleveland, OH 44119-0191	
DRAUGAS.....	\$65.00 (vietoje \$100)
4545 W 63rd Str. Chicago, IL 60629	
DARBININKAS.....	\$25.00 (vietoje \$35)
341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207	
EGLUTĖ.....	\$10.00 (vietoje \$15)
13648 Kickapoo Trail Lockport, IL 60441	
LIETUVIŲ BALSAS.....	\$20.00 (vietoje \$30)
2624 W. 71st. Street, Chicago, IL 60629	
PASAULIO LIETUVIS.....	\$10.00 (vietoje \$20)
14911 127th St., Lemont, IL 60439	
PENSININKAS.....	\$10.00 (vietoje 15.)
2711 W. 71st St Chicago, IL 60629	
BRIDGES.....	\$15.00 (vietoje \$18)
1927 W. Boulevard Racine, WI. 53403	
LITUANUS.....	\$8.00 (vietoje \$10)
1501 – E. So. Indiana Ave.. Chicago, IL 60605	

Lietuviški laikraščiai ir žurnalai –
puiki dovana bet kuria proga!

Vinco Kudirkos minėjimas Los Angeles, CA. Iš kairės: doc. Irena Slavinskaitė, aktorė Virginija Kochanskytė, šeštadieninės mokyklos skaitovė Liana Bandziulytė, kanklėmis grojusi Amanda Ragauskaitė, smuikininkė Dana Hriškevičienė ir minėjimo režisierius Amandas Ragauskas.

ŽINIASKLAIDA

Vladas Vijeikis

Kai nebuvo nei laikraščių, nei kitos žiniasklaidos, tai tas pareigas labai sėkmingai atlikdavo pletkininkės. Šis bevielės telegrafas veikdavo be priekaištų. Jos paskleisdavo žinias nepaprastu greitumu, su priedais ir pagrazinimais. Visai panašiai, kaip dabartinė žiniasklaida. Atsiradus laikraščiams buvo manoma, kad pletkininkės išnyks, bet taip neįvyko.

Atsiradus radijui, buvo manoma, kad laikraščiams atėjo sunkios dienos, bet taip neįvyko. Mat su radiju silkių nesuvynios, nei kanarėlei narvelio neišklosi. O ką jau kalbėti apie kitas naudingas pareigas, kurias atlieka laikraščiai.

Žinia, pradžioje radijas nebuvo, kaip dabar. Ausinės nuspausdavo ausis ir sunku buvo turėti ausines visai šeimynai. O be to reikėjo mokėti. Tie, kurie klausėsi, neišmesdami keletos litų, buvo vadinami radijo zuikiais. O kam gi malonu būti apšauktam zuikiu? Bet kaip ir viskas, taip ir radijas tobulėjo. Ausinės buvo išmestos ir užmirštos. Dabar jau galima buvo klausyti bet kur, nepririštam viela prie aparato.

Neilgai radijas džiaugėsi savo pranašumu. Pasirodė televizija ir rimtai grasino pasenusiam radijui. Bet radijas išsilaikė iki šių dienų. Ir ką gi pensininkai veikė, jei Čikagoje nebūtų "Margučio" ir kitų lietuviškų radijo valandėlių. Be jų užmirštumėm, kaip skamba A. Šabaniauskas.

Žvalūs lietuviai prasišverbė ir į televiziją. Reikia neatsilikti nuo pažangos. Tai gi čikagiečiai nekantriai lau-

kia savos, kad ir neilgos televizijos.

Bet ar čia sustota? Atsirado Internet. Tas tai visai suglumino. Sako, kad per jį gali viską sužinoti. Greit paspausi atitinkamus mygtukus ir galėsi sužinoti, su kuo tavo žmona slapta susitinka. Mano bičiulis Florijonas tiek nusigandęs, kad miegamajame nakčiai duris užsirakina ir langus storom užuolaidom uždangsto. Ką tu žinai su tais internetais? Visam pasauliui tave nuogą rodyt.

XXXXXXX

GEVALT!!! Apvogė Seimą. Lietuvos laikraščiai praneša, kad apšvarino Seimo nario K. Bobelio raštinę ir visus dokumentus išnešė. O ten visi ateities planai buvo tiksliai išdėstyti. Tai kaip dabar be jų gyventi ir politinius veiksmus vykdyti? Kas tą padarė? Čia nereikia ypatingų seklių. Aišku, kad tai priešingos partijos darbas. Ką galima patarti? Geriausia visus planus nešiotis kišenėje arba galvoje. O dabar liūdesiui apmalšinti padėtų keletas "bobelinų". Turto, žinoma, neatiras, bet bus daug linksmiau pernešti nuostolį.

XXXXXXX

Lietuvos Seime – 141 narys. Jeigu pagal gyventojų skaičių būtų renkama, tai Amerika turėtų apie 1200 atstovų. Būtų daug bėdos. Reikėtų statyti didesnius Kongreso rūmus, o vietos mažoka. Tekėtų statyti dangoraižį.

XXXXXXX

Jeigu žmogų užpuola bacilos, tai neišnaikinsi, kaip blakių ar utelių, nei patrankomis neiššaudysi. Tenka kreiptis į specialią kariuomenę. Čia ateina į pagalbą daktarai ir ligoninės. Tik dažniausiai jie naikina ne tiek bacilas, kiek tavo kišenėje nuo mokesčių, nuomos ir kitokių išlaidų užsilikusius dolerius. Bacilos kartais pražūsta, o kartais ir ne. Bet kišenę apšvarina iki siūlių. O ko nepajėgia daktarai ir ligoninės, tai pribagia vaistinės. Vaistai yra nežmoniškai pabrangę ir kasdien brangsta. Jau nebeto li tas laikas, kada tik milijo-

nieriai įstengs nusipirkti vaistus. Taigi beturčiams teks išmirti. Bet ar ilgai laikysis milijonieriai, jeigu nebus kam

jiems milijonus krauti?

Iš tos istorijos įdomu tai, kad vaistai Kanadoje ir Meksikoje kainuoja žymiai pi-

giau. Pasiėnių gyventojams apsimoka nuvažiuoti įsigyti vaistų. Kodėl taip?

TRIJŲ CHORŲ KONCERTAI

Jau daug metų išeivijos muzikiniame gyvenime gražiai dalyvauja žinomi chorai iš Čikagos, Klyvlendo ir Toronto. Tačiau pirmą kartą šie chorai rengia bendrus koncertus, pateikdami visuomenei visiškai naują programą. Pasiruošti tokiam milžiniškam renginiui reikia labai daug jėgų, laiko ir lėšų. Tuo metu, kai ne vienos lietuviškos organizacijos veikla pradėjo silpnėti, daug kur jaučiamas abejingumas, noras visai nuleisti rankas, juo labiau malonu matyti ir visai priešingą vaizdą – ryškus pastangas stiprinti ir tobulinti lietuvių tautinę veiklą.

Pirmojo trijų chorų bendro koncerto išvakarėse užkalbinome "Exultate" choro vadovę, žinomą dirigentę ir kompozitorę Ritą Kliorienę. Nors ir būdama labai užimta, Rita sutiko supažindinti "Dirvos" skaitytojus su šiuo įspūdingu projektu ir jo dalyviais. *Gerb. Rita, išvardinkite projekte dalyvaujančius chor-us.*

Kaip minėjome, bendruose koncertuose dalyvauja Čikagos "DAINAVA" (vadovas – Darius Polikaitis), Klyvlendo "EXULTATE" (vadovė Rita Čyvaitė-Kliorienė) ir Toronto "VOLUNGĖ" (vadovė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė). Projekto sumanytojai – šių chorų vadovai.

Kada ir kur įvyks bendri koncertai?

Atsižvelgdami į šio projekto tikslą, savo pasirodymus suplanavome taip, kad jie įvyktų prieš Naujuosius – 2000-uosius metus ir po jų. Pirmasis koncertas Čikagoje įvyks jau šį savaitgalį – lapkričio 28 d. Po to koncertuosime Toronte 2000 m. balan-

džio 2 d., Klyvlende – 2000 m. birželio 10 d., 5 v.p.p. "Cleveland Institute of Music" salėje. Pabaigtuvių pokylis įvyks, šiam koncertui pasibaigus, t.y. tos pačios birželio 10-osios vakare – 7 v.v. "Radisson" viešbučio banketų kambaryje Rt. 2 ir Rt. 91

Bent trumpai apibūdinkite bendrų koncertų meninę programą.

Galėčiau nusakyti, jog svarbiausia programos gija sukasi aplink pagonybę ir krikščionybę. Juk švenčiame 2,000 metų nuo Kristaus gimimo.

Pirmos dalies kūriniai yra kuo nors susiję su tuo, kas buvo prieš krikščionybę, t.y. su pagonybe. Pagrindinis kūrinys – Jono Tamulionio "Tėviškės giedojimai". Jis buvo specialiai užprašytas ir sukurtas šiai progai pagal poeto Justino Marcinkevičiaus žodžius. Abu kūrėjai – kompozitorius ir eilių autorius gyvena Lietuvoje. Jonas Tamulionis yra vienas iškiliausių šiuolaikinės lietuviškos chorinės muzikos kūrėjų. Jo kūryboje yra labai daug tautiškumo, jaučiama lietuvių siela. Tai mes ir norėjome išryškinti pirmoje koncerto dalyje, kuri labai skirsis nuo antrosios dalies. Tokį nuotai-

kų kontrastą ir norime pateikti šių koncertų klausytojams.

Pirmoje dalyje taip pat skambės kitos liaudies dainos, atskleidžiančios, ką garbino ir apdainuodavo senovės lietuviai. Išgirsite dainas apie saulę, gamtą, paparčio žiedo ieškojimą Šv. Jono naktį.

Antroje dalyje garbinamas Dievas, minint šią, tikrai neeilinę Kristaus gimimo sukaktį. Reikšmingas kūrinys – John Rutter "Gloria". J. Rutter yra vienas iškiliausių dabartinių chorinės muzikos kūrėjų, gyvenantis Anglijoje. Atlikant šio kompozitoriaus "Gloria", pavyzdžiui, vietoj dažnai giedamo A. Vivaldi to paties pavadinimo kūrinio, labiau atspindimi šie laikai, šiai epochai būdingos harmonizacijos ypatybės ir ritmai.

Kaip nusakytumėte to- kio stambaus, sudėtingo ren- ginio tikslus?

Pirmiausia kilo mintis – kaip nors įdomiau sutikti 2,000-uosius metus. Be abejo, siekiame pajavairinti išeivijos chorų veiklą, suteikti progą choristams susipažinti, pabendrauti, padirbėti su kitais dirigentais – susidurti su jų dirigavimo stiliumi, gal kiek

(Nukelta į 10 p.)

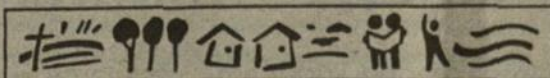

Kompozitorius Jonas Tamulionis.

Dievo Motinos parapijos choras "Exultate".

ADMINISTRATORIUS NERINGOS STOVYKLAI

leškomas asmuo su profesiniu pasiruošimu ir patirtimi, gerai vartojantis lietuvių ir anglų kalbas ir galintis dirbti įstisus metus.

Neringos stovykla yra Nek.Pr.Marijos Seserų globoje, Vermonto valstybėje; ja naudojasi jaunimas ir suaugę.

Asmenys, kurie domisi šia pozicija, prašome kreiptis dabar, prisiunčiant savo gyvenimo ir darbo aprašymą ("CV"): Neringos Taryba, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260

(Atkelta iš 9 p.)

kitokiomis išraiškos priemonėmis. Mes norime suorganizuoti stambesnę ir įdomesnę įvykių mūsų bendruomenei,

nes tokie koncertai sutelkia visus lietuvius. Imdamiesi kūrinio, kurį parašė Lietuvoj gyvenantys menininkai, sie-

kėme sujungti išeivijoje gyvenančius lietuvius (klausytojus ir kūrinių atlikėjus) su gyvenančiais tėvynėje. Sutin-
kant 2,000-uosius reikia dėti visas pastangas, kad galėtume įveikti skirtumus, atsiradusius dėl žinomų sudėtingų istorinių aplinkybių, gražiai bendradarbiauti dirbti, kurti kartu. Žinoma, toks kūrinys praturtina ir mūsų muzikos lobyną.

Bet juk tokių projektų įgyvendinimui reikia labai daug lėšų. Kaip manote jas sutelkti?

Trijų koncertų išlaidos sieks apie \$45,000. Šio projekto sumanytojai tiki, kad tokie įvykiai – būtini lietuvių išlaikymui išeivijoje. Todėl ir minėta suma nepriverstė mūsų atsisakyti savo sumanymo. Ryžomės toliau dirbti, kad koncertai būtų sėkmingi. Tikimės, kad visuomenė pri-tars mūsų užmojams, daly-

vaus koncertuose ir finansiškai mus parems. Išeivijos išsilaikymas yra visų mūsų atsakomybė. Vieni savo dalį atneša, organizuodami koncer-

tus, kiti – juos atlikdami, tretieji – rašydami apie tai straipsnius, ketvirtieji – suteikdami finansinę paramą.

Kalbėjosi Jonas Jasaitis

"Exultate" choro vadovė Rita Čyvaite-Kliorienė.

SUSITIKIMAS SU GEORGE W. BUSH

Lapkričio 11 d. į Cleveland, OH atvyko kandidatuo-jantis į JAV prezidento postą respublikonų partijos atstovas – Texas valstijos gubernatorius George W. Bush. Į Burke Lakefront oro uostą susirinko apie 150 jo rėmėjų, tarp kurių matėme ir Ohio valstijos gubernatorių Bob Taft. Gubernatorius priminė, kad Ohio valstija turi labai svarų balsą prezidento rinkimuose. G.W. Bush apsilankė Ohio valstijoje penktą kartą.

Tos pačios dienos vakare "Ritz-Carlton" viešbutyje buvo surengtas G. W. Bush priėmimas, kuriame dalyvavo didelė grupė jo rėmėjų. Kan-

didatas pasakė išpūdingą kalbą. Jis pabrėžė, kad tapęs JAV prezidentu, skirtų visas savo jėgas "Amerikos svajonės" įgyvendinimui. G.W. Bush mano, jog šiandien būtina skirti ypatingą dėmesį jaunimo ugdymui, mokslo plėtotei ir taikos užtikrinimui visame pasaulyje. Kalbėjo ir Ohio valstijos gubernatorius B. Taft. Jis išryškino gana sėkmingą kandidato veiklą gubernatoriaus poste, pažymėjo jo reikšmingą įnašą į Texas valstijos suklestėjimą. Šio susitikimo dalyviai suteikė kandidatuojančiam Texas gubernatoriui finansinę paramą.

Priėmimo dalyvavo gana daug žiniasklaidos atstovų. Į jį buvo pakviesti ir du "Dirvos" atstovai – redaktorius bei šių eilučių autorė. Teko net asmeniškai pasikalbėti su kandidatu ir paprašyti, kad jis remtų Lietuvos siekį priklausyti NATO. G. W. Bush prižadėjo atkreipti į tai dėmesį.

Stebint rinkiminės kompanijos pradžią, išryškėja galimybė, kad lietuviams gerai žinomas buvęs Cleveland meras, vėliau – Ohio gubernatorius, o dabar senatorius George V. Voinovich taps JAV viceprezidentu.

Kristina Juozapaitytė

Texas gubernatorius, siekiantis kandidatuoti į JAV Prezidento postą George W. Bush.

Kristinos Juozapaitytės nuotr.

MIESTO TARYBOS PIRMININKO GIMTADIENIS

Michael Polensek – gerai žinomas Cleveland, OH lietuviams. Jis dažnas svečias ne tik šventiniuose lietuvių renginiuose, bet ir nuoširdus patarėjas, visada įsigilinantį į mums rūpimus miesto bei atskirų jo rajonų plėtotės klausimus. Dėmesį atkreipia jo

inteligentiškumas, taktas, sugebėjimas išklausti ir suprasti kiekvieną, kuriam teko į jį kreiptis. M. Polensek gerai žino ilgametę Amerikos lietuvių kovą už savo tėvynės išvadavimą iš okupacinio sovietinio jungo. Jam puikiai suprantamas ir nelengvas da-

bartinės Lietuvos kelias į demokratinės santvarkos atkūrimą ir jos noras plėtoti dalykiškus santykius su JAV. Neseniai mus pasiekė maloni naujiena: M. Polensek, iki šiol buvęs miesto tarybos nariu, tapo jos pirmininku.

(Nukelta į 12 p.)

Ilgamečiui tautinės minties veikėjui,
Tautinės sąjungos garbės nariui

A.†A.

MEČIUI VALIUKĖNUI

Amžinybėn iškeliauvus, jo likusią liūdinčią šeimą: žmoną ELEONORĄ, sūnus – ŠARŪNĄ, DAINIŲ, ARVYDĄ, GINTARĄ, dukrą RIMVYDĄ ir jų šeimos narius bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdyba

Buvusiam KORPI Neo-Lithuania Vyriausios valdybos pirmininkui

A.†A.

MEČIUI VALIUKĖNUI

mirus, jo likusią korporantišką šeimą: žmoną ELEONORĄ, sūnus – ŠARŪNĄ, DAINIŲ, ARVYDĄ, GINTARĄ, dukrą RIMVYDĄ ir jų šeimas, kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

KORPI Neo-Lithuania Vyriausioji valdyba

*Paėmė arklą, knygą, lyrą
Ir ėjo Lietuvos keliu!*

Tauriam lietuviui, tautinės ideologijos puoselėtojui

A.†A.

MEČIUI VALIUKĖNUI

Amžinybėn iškeliauvus, jo žmoną ELEONORĄ, dukrą RIMVYDĄ, sūnus: ŠARŪNĄ, DAINIŲ, ARVYDĄ ir GINTARĄ su šeimomis, kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liūdimė drauge.

*Bronė Miklienė
Aldona ir Juozas Šulaičiai*

Florida

A.†A.

MEČIUI VALIUKĖNUI

mirus, drauge liūdėdami, užuojautą reiškiame Velionio žmonai, mielai p. ELENORAI VALIUKĖNIENEI ir kitiems artimiesiems.

*Liucija ir Antanas Mažeikos
Elena ir Karolis Milkovaičiai
Aldona ir dr. Povilas Švarcai
Julija ir Jonas Petroniai
Agutė ir Bronius Dūdės
Rūta Sakienė*

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• GRUODŽIO 4 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje – neseniai Čikagoje išikūrusio teatro "Žaltvykslės" spektaklis – premjera: **Petro Vaičiūno** "Tuščios pastangos". Režisierė – Audrė Budrytė. Rengia "Gija". Po spektaklio – vakaronė – susitikimas su aktorais Lietuvių namų "Gintaro" restorane. Teirautis tel. 216-481-0011.

• GRUODŽIO 4 d., šeštadienį – susikaupimo diena – rekolekcijos Dievo Motinos parapijos svetainėje. Praveda kun. Sigitas Žilys iš Vašingtono. Rengia "Ateities" klubas.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 19 d. – skautiškos Kūčios.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios

šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

2000 metai

• KOVO 19 d. - Tradicinė skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijoje.

• BALANDŽIO 15-16 d., šeštadienį ir sekmadienį, Nijolės Palubinskienės ir Linos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia korporacija "Giedra".

• GEGUŽĖS 27 d., šeštadienį - skautiškos veiklos 50-mečio šventė.

• BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Voklungės" koncertas *CIM (Cleveland Institute of Music)* salėje.

KVIEČIAME PRISIMINTI LIETUVOS KARIUS

Lietuvos karių veteranų sąjungos "Ramovė" Klyvlendo (*Cleveland, OH*) skyrius praneša, kad lapkričio 27 d., šeštadienį, 4 val. po pietų Lietuvių namų apatinėje salėje įvyks Klyvlendo ramovėnų visuotinis susirinkimas, kuriame paminėsime mūsų

kariuomenės atkūrimo sukaktį. Visus mūsų narius, buvusius karius, šaulius, mūsų rėmėjus ir svečius kviečiame dalyvauti.

Po minėjimo svečiai bus pavaišinti.

"Ramovės" valdyba

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access? Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

43-oji Ohio gydytojų šventė

*Buvo mėlynas ruduo
Raudonavo vyšnios –
Bėga dienos kaip vanduo,
Kaip vanduo negrįžta.*

Jonas Aistis

Lapkričio 7 d. *Ohio* Lietuvių gydytojų draugijos (OLGD) nariai su šeimomis dalyvavo Dievo Motinos šventovėje 10 val. ryto Mišiose už mirusius narius. Mišias aukojo klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

Metinis draugijos suvažiavimas nuo 12 val. vyko Lietuvių namuose. Posėdžiui pirmininkavo dr. Dainius Degėsys, sekretoriavo dr. Nelė Juškėnienė. Dr. Algiiui Skrinkskai skaitant dr. Jos mirusiųjų narių pavardes, jie buvo pagerbti susikaupimu. Dr. D. Degėsys perskaitė pranešimą apie pastarųjų metų OLGD veiklą. Surengti 4 valdybos posėdžiai ir nuotaikinga vasaros gegužinė daktarų Valdonės ir Juozo Skrinkskų sodyboje – *Erie* ežero pakrantėje, *Eastlake, OH*.

Šiame OLGD posėdyje buvo numatyta išrinkti naują valdybą. Posėdžio dalyviams pageidaujant, kadenciją baigusi valdyba sutiko ir toliau

Dr. Vytautas Maurutis įteikia OLGD premijos čekį Vacii Rociūnui. Gerardo Juškėno nuotr.

vadovauti draugijai. Ją sudaro: dr. D. Degėsys, dr. V. Gruzdis, dr. V. Maurutis, dr. A. Skrinksa ir dr. J. Šonta. Jie artimiausiam posėdyje pasiskirstys pareigomis. Draugijos išdinininkas dr. Vytautas Maurutis pranešė apie izdo būklę ir pateikė metų veiklos apyskaitą.

1999 m. 43-ajai OLGD kultūrinei premijai buvo pasiūlyti trys kandidatai. Balsų dauguma premija paskirta žurnalistui Vacii Rociūnui.

Dr. D. Degėsys, pristatydamas šių metų kultūrinės

premių laureatą Vacii Rociūną, papasakojo jo gyvenimo kelią. Žemaitijos sūnus V. Rociūnas gimė 1916 m. vasario 14 d. Laukuvoje, Tauragės apskrityje. Šeimoje augo 11 vaikų: aštuoni broliai ir trys seserys. Vacys baigė Laukuvos pradinę mokyklą, Rietavo vidurinę mokyklą ir Telšių vysk. M. Valančiaus valstybinę gimnaziją. Pradėjo studijas Klaipėdos prekybos institute 1936 m. Vokiečiams užgrobęs Klaipėdos kraštą, studijas užbaigė Šiauliuose. (Pabaiga - kitame numeryje)

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Lietuvių Pensininkų klubo narių paskutinis šių metų suėjimas įvyks gruodžio 2 d., ketvirtadienį, 2:00 p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Laukiame visų, kurie jau yra klubo nariai ir naujų pensininkų, kurie papildytų mūsų eiles ir pateiktų naujų pasiūlymų bei patarimų.

Gruodyje savo gimtadienius švenčia šie pensininkai: Mečys Aukštūolis, Eugenija Bernotienė, Stepas Butrimas, Henrikas Kripavičius, Pranas Razgaitis ir Vytautas Staškus.

Lapkričio 4 d. suėjimas pradėjo sėkmingai. Gausiai susirinkę klubo nariai ir svečiai išklusė advokato Vyto

Mato praktiškus ir svarbius teisinius patarimus. Pagrindinės jo paskaitos mintys bus atspausdintos ir ją bus galima gauti kiekviename pensinin-

kų suėjime. Nepamirškime pasiimti ir susipažinti su aktualiais teisiniais klausimais.

Jonas Kazlauskas

Netekus

A.†A.

IZABELĖS JONAITIENĖS

reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą velionės dukrai RIMGAILEI ir jos vyrui DONATUI, dukraitėms AUDRAI ir RŪTAI bei jų šeimoms.

Cleveland, OH Lietuvių pensininkų klubo valdyba ir nariai

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė

State Certified Real Estate Appraiser - įkainuotoja

Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530

Dr. Viktoras Stankus

The Baltic leadership luncheon and NATO panel discussion with the co-chairmen of the Baltic Caucus in the U.S. House of Representatives congressman Dennis J. Kucinich (D) of Ohio and congressman John M. Shimkus (R) Illinois took place on Nov. 14, 1999 at the Lithuanian American Citizens Club of Cleveland, Ohio.

The Baltic community of N.E. Ohio learned of the extraordinary commitment, dedication and superhuman effort that these bi-partisan, populist congressmen have displayed in convincing the opposing or indifferent members of Congress, especially the Senate, to support NATO membership for the Baltics. They have displayed the same tenacity in talking with

European NATO members and non-members. Their most difficult task, besides attempting to convince the Russians, was to influence the modification of the language in the bills before the Senate that sought to hinder NATO membership for the Baltics.

The congressmen ask all Estonians, Latvians and Lithuanians throughout the USA to convince their senators and congressmen to join the Baltic Caucus, now some 56 members. They acknowledged that 2% of the GNP that Lithuania, the closest to NATO standards, must spend to bring its Armed Forces up to NATO standards is a tremendous strain on the economy, but that they are also working to aid the economic development of Lithuania and the other Baltics.

INTEGRATION OF THE BALTICS INTO NATO

Forum "NATO Membership – for Baltic Countries". NATO panel discussion leaders Dr. V. Stankus and Dr. R. Silkaitis. At the microphone U.S. Congressman John Shimkus (R, Illinois).
Photo by Tony Petkovsek

These two populist, bi-partisan Congressmen are committed to further safeguard the freedom of the Baltic countries. Congressman Kucinich has shown he is well-versed in safeguarding the rights of the people by his stand on Social Security, the

railroad mergers, preserving NASA and the U.S. Steel Industry, protecting schoolchildren from the forced use of Rytalin.

Congressman Shimkus has been a champion of our farmers, authored legislation to protect our environment

and is working to protect patients rights in nursing homes and the right to health care in one's own home.

It certainly seems appropriate for us to heed their call to support their noble efforts at home and abroad.

MIESTO TARYBOS PIRMININKO GIMTADIENIS

Gal prieš gerą mėnesį buvome gavę malonius kvietimus lapkričio 13 d. vakare atvykti į M. Polensek jubiliejinio – 50-ojo gimtadienio šventę. Tą ramų šeštadienio vakarą į St. Mary mokyklą atvyko Lietuvos Respublikos

Garbės konsulė Ingrida Bublėnė, JAV LB apylinkės ir "Vilties" draugijos vicepirmininkas Viktoras Stankus, "Dirvos" savaitraščio atstovai. Svečius maloniai sutiko pats jaunatviškai atrodantis sukaktuvininkas, kiekvienam

(Atkelta iš 10 p.)

suradęs šiltus žodžius. Didžiulė mokyklos salė buvo pilnutėlė. Pokylis dalyviai domėjosi archyviniais dokumentais, spaudos leidinių iškarpomis ir scenoje išstatytais nuotraukomis, kurios at-

spindėjo reikšmingus sukaktuvininko gyvenimo momentus. Buvo puiki proga susitikti su kitų tautybių telkinių žiniasklaidos darbuotojais.

Linkime Michael Polensek sėkmės, atliekant naujas, labai atsakingas Cleveland,

OH miesto Tarybos pirmininko pareigas. Jubiliejinio gimtadienio proga palinkime jam geros sveikatos ir ištvermės, kurios naujame poste jam tikrai prireiks.

Jonas Jasaitis

ĮDOMŲS RENGINIAI

MENO MUZIEJUJE

Spalio 31 d. atdaryta paroda "Still-Life Paintings from the Netherlands (1550-1720)". Tai pirmas toks didelis meno darbų rinkinys, atskleidžiantis 16-ojo ir 17-ojo amžiaus olandų ir flamandų daile. 75 tapybos kūriniuose atspindėti kasdieninio gyvenimo vaizdai: turgus, gėlės, virtuvės reikmenys ir kiti paprasti daiktai, tarsi simbolizuojantys gyvenimo nepastovumą ir laikinumą.

Iki lapkričio 28 d. dar veiks fotografijos paroda – "Edward Weston and Modernism". Joje pateikta 140 fotonuotraukų, atspindinčių šio menininko kūrybinį kelią.

Kita fotografijos paroda, kuri vyks iki 2000 m. sausio 12 d., supažindina su dviem

danų menininkais – Janna Kekker ir Jan van Leeuwen. Jų darbuose atsispindi nepaprastai įdomus ir naujas požiūris į danų meno tradicijas.

Išsamesnes žinias apie šiuos renginius galite gauti telefonu: (216) 421-7340.

KINO MĖGĖJAMS

"The Cleveland CINE-MATHEQUE", kuris yra Meno institute (11141 East Blvd., Cleveland, OH 44106) vyksta filmų festivalis. Rodo mi nauji filmai, kuriuos sukūrė Japonijos, Belgijos, Taiwanio ir Amerikos geriausi režisieriai: Alfred Hitchcock, He Liu, Douglas Sirk ir kt. Festivalis tęsis iki gruodžio 12 d. Teirautis tel. (216) 421-7450 arba www.cia.edu

J. Agnišauskaitė

Michael Polensek (viduryje) priima dovaną, įteikiamą jo 50-ojo gimtadienio proga.

Jono Jasaičio nuotr.

"DIRVAI" AUKOJO:

A.Balbata, St. Pete., FL 50
A.Vagelis, Worcester, MA 35
G.Taoras, Baldwinsvl, NY 30
V.Snieckus, Euclid, OH 25
D.Šiupins, Cleveland, OH 20
E.Rudokas, Chicago, IL 20
G.Aras, Cleveland, OH 15
V.Buinienė, Blue Bell PA 15
S.Butrimas, Cleveland, OH 15
J.Černius, Glendale, CA 15
P.Kuras, Waterbury, CT 15

F.Masaitis, La Mirada, CA 15
V.Staškus, St.Pete., FL 15
A.Zaparackas, Highld. B., FL 15
A.Shukis, St. Pete., FL 15
R.Valaitis, Brecksville, OH 10
S.Domeika, Fairfield, CT 5
D.Kizys, Cleveland, OH 5
J.Kvietys, Dayton, OH 5
Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000